ויצא

וטהר לבנו

מענה על שאלות רבות בפרשה

זיידושים מקוריים וזיזוקים עצומים

לעילוי נשמת

ר' ראובן יהושע בן ר' יוסף ז"ל הניה (בלה) בת רבי שמואל ז"ל

ר' שמעון בן ר' אליהו ז"ל מרת תקוה (לוטה) בת ר' שמואל ז"ל

****

נתרם ע"י ילדיהם ערן ואילנה פלס שיחיו

יהי רצון שימלא ה' כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, ויזכו לרוות רוב נחת מכל יוצ"ח,
ברכה עד בלי די,
מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא, אמן.

בס"ד עצומה והודו לה'

יצאו לאור 5 כרכי "וטהר לבנו"

בראשית - שמות - ויקרא - במדבר – דברים

ובקרוב בס"ד "מועדים"

ואנא התפללו להצלחת שותפי רבי אברהם בן שושן לעשירות בקרוב

ושנזכה אני ושותפי להוציא כרך מועדים וכרך הגדה של פסח
ומרחב ים על ב"ב ותמצית מנחת חינוך ועוד בס"ד.

וטהר לבנו – ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ויפגע במקום

כתב **רש"י**, על פי הגמרא **סנהדרין צ"ה עמוד ב'** שיעקב הגיע לחרן, אבל אז חשב איך ייתכן שעברתי במקום שהתפללו בו אבותיי ואני לא התפללתי בו? לכן רצה לחזור חזרה, וכיון שהרהר לחזור – היה לו קפיצת הדרך והגיע למקום, ומיד התפלל שם ערבית.

רק נבין איזה תפילה מרגשת הייתה לו, איזה תפילת ערבית התפלל כאשר הגיע בנס של קפיצת הדרך למקום קדוש זה, מקום שאבותיו התפללו מקום שחפץ כל כך להתפלל בו, **אבל** בכל זאת תמוה איך בתחילה יעקב עבר ולא התפלל שם, וכי מה סבר בתחילה?? ולמה בסופו של דבר חזר בו???

וייתכן שיעקב אבינו סבר שהיות ולמד 14 שנה בהתמדה עצומה בלי שינה, וגם הוא הולך במצות כיבוד הורים ולצורך מצוות שידוכין, זה מספיק הגנה מפני הטומאה של חוץ לארץ וטומאת חרן (ולבן).

אבל ברגע שהגיע יעקב אבינו לחרן, מיד הרגיש את הטומאה באוויר, וזה עוד לפני שפגש את לבן, אלא עצם עזיבתו את ארץ ישראל והגעתו לארצות טומאת העמים, וגם עצם התקרבותו ללבן כבר הרגיש טומאה עצומה וקשה מנשוא, **לכן** החליט שכנגד יצר הרע עוצמתי כלבן וטומאת העמים צריכים הכנה עם כל הכלים והנשק, ולכן רצה והשתוקק להוסיף גם תפילה במקום קדוש מקום שהתפללו אבותיו.

ומסופר על **הגר"א** שפעם היה צריך לצאת מחוץ הבית שלו לרחוב לכן הוא למד 13 פעם את פרק ב' של "**מסילת ישרים**" ורק לאחר מכן הרגיש מוכן לצאת לרחוב.

ללמדנו, **שעלינו החובה להתנהג כיעקב וללכת בדרכיו, כי אנו חיים בדור שבו הניסיונות שווים לנכתב בעבודה זרה "תחת כל עץ רענן", וכל אחד מוציא עבודה זרה מחיקו ומחבקה ומנשקה, עד כדי כך שראיתי אינסטלטור בבור ביוב שמקקים מעופפים עליו והריח דוחה והוא שקוע בשלו, בעבודה זרה של ימינו הסמרטפון, לכן בחובותינו להשתמש בכל הכלים והנשק - תורה תפילה ומצוות הכל יחד, מול הטומאה הגדולה והזמינה רח"ל, וב"ה נצליח ברצון אמיץ וסייעתא דשמיא אמן ואמן.**

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה

כתב רש"י "**יציאת צדיק מהמקום עושה רושם**", ולכן למרות שכבר כתוב בסוף הפרשה הקודמת שהלך לחרן, בכל זאת מודגש גם כאן שיעקב יצא, **ומקשים** המפרשים למה דווקא כאן - ביציאת יעקב נכתב מושג זה, הרי קדם לזה גם יציאת אברהם ושרה ויצחק ורבקה, מה מיוחד דווקא ביציאה זו??? **והנה** יש המבארים שהסיבה שנכתב שידוכיו של עשיו בין הליכתו של יעקב המופיעה בפרשה הקודמת ליציאתו הכתובה בפרשה זו, כי יעקב ניצל את פרק הזמן שעשיו היה עסוק בחתונות שלו, וניצל זאת ויצא ממחבואו והלך לחרן.

ונשאלת השאלה אם כן איך גילה זאת עשיו, והזדרז לשלוח את אליפז להורגו??? **ונראה** שלכן מודגש **שיציאת צדיק מהמקום עושה רושם**, למרות שיעקב היה **טמון** בבית מדרש **14 שנים**, ולא הסתובב בין אנשים.

רק שעדיין קשה, למה לא פחד ללמוד תורה בישיבת שם ועבר, הרי עשיו יכול היה לנחש בקלות שהמקום הראשון שיעקב יכול להיטמן זה בבית מדרש של שם ועבר???

וייתכן שעשיו חשב וידע ששם נטמן יעקב, אבל פחד להתקרב למקום קדוש שמא ייתפס גם הוא בקדושת המקום, ואולי גם הוא יחזור בתשובה, **כי** עדיין היה צרוב לו בתודעה שיעקב ניסה לצאת בעודו עובר בפתחי בית המדרש, ואילו הוא עשיו נמשך לפתחי עבודה זרה, וזה עוד קודם שניתן בו יצר הרע, כי כפי שכתבתי בפרשת תולדות יש כוח עצום לפתחים בין לקודש ובין לטומאה.

לכן עשיו בעצמו לא התקרב, וגם לא שלח לשם את אליפז שלא יתחזק ויחזור בתשובה, כפי שמצאנו בשלוחי שאול שנשלחו ללכוד את דוד כשהיה אצל שמואל בנויות, שכל השלוחים התחזקו בנבואה, וגם שאול בעצמו שבסוף הלך בעצמו גם הוא התנבא, כי כולם נדבקו בקדושת המקום.

ורק לבית הוריו שלח את אליפז שאולי שם יגיע יעקב להיפרד מהוריו, כי שם היו גם נשיו שעבדו עבודה זרה ולכן המשיכה שם הייתה כביכול מאוזנת בין קודש לטומאה, ובכל זאת זה השפיע שאליפז הסכים לא לרצוח את יעקב רק לגזול אותו.

ללמדנו, **מה גודל ההשפעה שיש למקום קדוש, שלמרות השנאה העצומה שהייתה לעשיו אל יעקב שגבר על אהבתו לאביו יצחק עד כדי כך שכבר המתין שאבא ימות שזה חוסר כיבוד אב חמור, בכל זאת העוצמה של מקום קדוש עלה על הכל!!!!**

ולכן **ניזהר מאוד מזלזול בקדושת בית כנסת ובית מדרש, שלא נדבר בהם דיבורים אסורים ומחשבות טמאות, אלא רק נתחזק ונתקדש מהם ובהם, וגם את בתינו נשמור בקדושה וחס ושלום לא נביא תועבה לביתנו, וגם את גופינו נהפוך למקום קדוש, שלא נחשוב מחשבות רעות ולא נראה כל דבר האסור, כך נצליח להתעלות ולגרום קדושה לכל יוצאי חלציו אמן ואמן.**

יציאת צדיק מהמקום עושה רושם

בסוף פרשת **תולדות** הבאתי **מדרש** שאמר רבי יהושע בן לוי, רצה עשיו לחזור בתשובה והתחתן עם "**מחלת**", ללמד שמחל לו הקב"ה על כל עוונותיו, **ותמהנו** מה קרה שפתאום החליט עשו אחרי שנים של ניסיונות של אביו יצחק וגם מצד אחיו יעקב להחזירו בתשובה וללא הועיל, מה קרה פתאום לעשיו שהחליט לחזור בתשובה???

וכי מה התחדש לעשיו יותר מאשר היה לו קודם שעורר אותו לחזור בתשובה??

ואולי, "**יציאת צדיק מן המקום עושה רושם**" זה מה שהרגיש עשיו הרשע, וזה מה שהדהים אותו ועורר אותו לתשובה, שהתפעל איך יתכן שיעקב אבינו שהיה טמון 14 שנה בישיבת שם ועבר ומתבודד משאר בני האדם בכל זאת יציאתו הורגשה אפילו אצל עשיו, ואכן עשתה רושם אפילו על עשיו, שהתפעל מאוד מכוחו העצום של צדיק על בני אדם ועל כל העולם!!! ולכן חשב עשו לחזור בתשובה.

ולא לשכוח שעשיו הרשע למרות כל העבירות שלו ולמרות שכפר בשכר ועונש כפי שהבאתי מהמדרש בפרשת תולדות, בכל זאת מדהים הדבר שהייתה לו אמונה שלימה בברכת צדיק זקן שכבר עיניו כבו מראות, והתחנן ובכה ליצחק אביו שיברך גם אותו.

עד כדי כך עשו הרשע למרות כל טומאתו ורשעותו האמין כחסיד כנוע לרבו הגדול שכל מילה של צדיק הוא מקבל בהתרגשות ובאמונה תמימה!!!

וטהר לבנו – ויצא

במקום שהתפללו בו אבותיי ואני לא התפללתי בו?

יש לתמוה, וכי **למקום שהתפללו אבותיי** רק לדבר זה היה לו להשתוקק להגיע ולהתפלל, הרי בהר המוריה היה לו שם בפשטות הרבה יותר עוצמה רוחנית מתפילת האבות!!!

שהרי בהר המוריה זקנו אברהם מסר נפש **שעקד שם את יצחק בנו יחידו** שציפה לו עשרות בשנים עד שנולד, וכן היה לו להשתוקק למקום בו אביו הקדוש יצחק התמסר לשחיטה באהבה!!!! **למה** לא מוזכר ההשתוקקות זו, למה נתפס רק לעניין של תפילה???

אלא יעקב אבינו רצה להתחבר במעשה למעשי אבותיו, וידע שרק על ידי תפילה הוא יתחבר למעשי אבותיו, כי למעשה העקידה אין שייכות שהוא יוכל להתחבר ולהצטרף.

וייתכן עוד, **שעיקר נקודת העקידה היה בתפילה** שהייתה לאחר העקידה, שאברהם ויצחק התפללו ששחיטת האיל תהיה בדיוק כמו שחיטת יצחק, ושבורא עולם יזכור לעם ישראל את זכות העקידה ובזכות העקידה יביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה, וכוח התפילה המשיכו האבות לדורות.

וכמו שראיתי שכתב **האדמו"ר השר שלום מבעלזא** זצ"ל בפסוק "**ויקרא אברהם שם המקום ההוא: ה' יראה**", שהקב"ה יקבל את תפילת ישראל כשיתפללו במקום הזה.

ועל ידי התפילה - תפילת ערבית שתיקן יעקב אבינו והתפלל אותה במקום העקידה, הוא הצטרף לתפילת אבותיו, וכך הוא גם התחבר לעקידה דרך עולם התפילה.

ונלמד **מזה את כוחה של תפילה שהיא נתפסת כמרכז אצל האבות הקדושים מעל למעשה העקידה, ובתפילה בהתחדשות ובהשתוקקות נתחבר לתפילת אבותינו הקדושים, ותפילותינו יעלו לרצון לפני בורא עולם, שיקבל תפילתנו באהבה וברצון, וראו כוח רבותינו הקדושים בעלי המשנה שתיקנו את סידור התפילה וכך מתחברים אנו לתפילת האבות הקדושים.**

ויצא יעקב

כתב רש"י בפסוק "**וישכב במקום ההוא**" – שההוא זה לשון מיעוט, שרק באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים שלמד ושימש בישיבת עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה. **ולמרות** שאביו ואמו שלחו אותו בגיל מבוגר 63 להתחתן, בכל זאת יעקב אבינו התעכב עוד 14 שנה.

וכל כך למה?? והתשובה היא שיעקב אבינו לפני שהתעסק בנישואיו, היה חשוב לו ללמוד 14 שנה בהתמדה עצומה, **וכל** זה בכדי להתקדש לפני שמקימים בית יהודי, כי רק ככה נוצרים **שבטי קה עדות לישראל**, משפחה מושלמת של ילדים צדיקים ומושלמים.

ונלמד **מזה שגם עלינו להתקדש על ידי סור מרע ושמירת העיניים והמחשבה, ועשה טוב שנתחזק בלימוד התורה ונתפלל בכוונה ובשמחה ובהתעוררות, וככה נקים וגם נקיים בית יהודי קדוש, וככה נגדל ילדים צדיקים, וחס ושלום שלא נהרוס חלילה את משפחתנו ,וגם אם כשלנו מיד קום כגבר ושקם ובנה את עצמך ואת משפחתך, רק חזק ואמץ.**

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש

כתב רש"י שרק שם שכב לישון אבל במשך 14 השנים הקודמות לא שכב לישון אלא למד בהתמדה ביום ובלילה, ונשאלת השאלה אם כך מדוע דווקא במקום שהתפללו אבותיו דווקא שם הלך ושכב לישון ולא למד כדרכו?? **ובפרט** שכתוב **במדרש רבה פס"ח** שגם כל 20 שנה שהיה אצל לבן גם שם לא שכב לישון, אז מתוך 34 שנים שלא נשכב לישון דווקא במקום קדוש מקום שהתפללו אבותיו ומקום העקידה דווקא שם הוא נשכב לישון??

וגם כתוב בגמרא **סנהדרין צ"ה ב'** שאחרי קפיצת הדרך והתפילה רצה יעקב להמשיך לחרן, אמר הקב"ה: צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלי לינה?? **מיד** כיסה ה' את האור והקדים את החושך קודם זמנו, בכדי שיעקב יישן במקום.

ולכאורה מאיפה ידע יעקב שזו כוונת בורא עולם, אולי כוונת בורא עולם שילמד שם או יתפלל שם כל הלילה כפי שהיה נוהג עשרות בשנים??? **ועוד** פלא שכשהקיץ משנתו אמר, "**ואנכי לא ידעתי**", ומפרש רש"י אילו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **ולכאורה** איך יאמר כך נגד רצון ה' שיישן בבית מלונו??

אבל ייתכן לתרץ על פי **המדרש רבה פס"ח**, שביאר לשון "**ויפגע**" כפשוטו, שיעקב רצה להמשיך ממקום המקדש לחרן, ואז כל העולם כולו נעמד מולו כמין כותל ולא אפשר לו להמשיך ללכת.

ולכאורה אם יעקב נעצר ולא יכל להמשיך מדוע היה צורך גם שתשקע השמש לפני זמנה??? **אלא** ייתכן שהיו 2 שלבים, **שלב ראשון** שיעקב לא הצליח להמשיך בדרכו בגלל המחסום, **אבל** זה לא הספיק כי מזה יעקב לא היה מבין שעליו לישון במקום.

ולכן הגיע **השלב השני** שזה שקיעת השמש קודם זמנה, כך הבין יעקב שה' לא רק מעכבו מללכת אלא גם רוצה שהוא – יעקב יישן במקום.

ואכן מסביר **הבעל שם טוב הקדוש** (וכן כתוב **באור החיים**, וקודם להם **בספורנו**) שלא הכוונה כפשוטו ש"**אילו ידעתי לא הייתי ישן במקום**", אלא אילו הייתי יודע הייתי עושה יותר הכנות לשינה מיוחדת שכזו, **וטוען** הבעל שם טוב **שאם אדם מקבל הארה רוחנית עליו להתבונן אחריה האם הוא היה ראוי לכך**?? האם הוא עשה את כל ההכנות הנדרשות להארה זו.

וזה בדיוק מה שיעקב עשה אחרי ההתגלות, הוא פשוט עשה חשבון הנפש האם התכונן לה כראוי??? **וייתכן** שמטרת הבדיקה היא **לדעת** איך נגרום לעצמנו שוב לזכות בהארה.

ללמדנו, **שאנחנו חייבים להתבונן בכל מצב שבחיינו ולחתור לדעת את רצון הבורא מאתנו, ותמיד לחיות בבדיקה על מצבינו ועל שלמותנו, וכפי שאמר הבעל שם טוב שאפילו אחרי הארות גדולות אין כאן רק מקום לשמחת הלב על הזכייה הגדולה שנפלה בחלקנו, אלא חובה עלינו לפעול כדרכי אבותינו הקדושים - לחקור ולהתבונן האם אכן היינו ראויים לכך, והאם ההכנה שלנו לכך הייתה מושלמת ומספיקה או חסרה, וכך אנשים צומחים!! וכך אנחנו מטפסים לעוד הארות כי אנחנו הופכים את ההזדמנויות שקיבלנו לחלק מעמלנו, וזה מגביר את תדירות ההארות וההתעלות הגדולה.**

ויקח מאבני המקום - אבנים סביב ראשו

רש"י מפרש שעשה הגנה סביב ראשו מפני החיות הרעות, **ושואל מרן ראש הישיבה זצ"ל** וכי למה פחד, הרי צריך לפחד רק מהקב"ה, כאותו חסיד שאמר שבוש הוא לפחד מלבד פחד מהבורא ולכן לא פחד לישן במדבר??

וטהר לבנו - ויצא

ועוד קשה שהרי חיות אוכלות בשר וסכנה יש לשאר חלקי הגוף יותר מהראש??

אלא נראה שפחד מהמלאכים שלא יקנאו בו, וברגע שעשה השתדלות ראו המלאכים שהוא נכנע ואינו רוצה להתגאות עליהם לכן למרות שהיה להם סיבה להתקנאות בו כי הוא חקוק בכיסא הכבוד בכל זאת המלאכים לא הזיקו לו, ואילו היו מתקנאים בו החיות היו פוגעים בו, ולכן הספיק ליעקב הגנה רק סביב ראשו.

וסכנה מקנאת המלאכים שפתרונה במידת ההכנעה כביכול אינה פגם, כי זה עניין של מידות והשתדלות בעניין רוחני, ובאופן כללי הכנעה וענווה מידה טובה היא והלוואי ונחטא בענווה אמיתית מיותרת לעומת לחטוא חלילה בגאווה מסריחה.

וישכב במקום ההוא

כתב רש"י שדווקא במקום ההוא ישן יעקב אבינו אבל במשך 14 שנה שלמד תורה בישיבת שם ועבר שם יעקב אבינו לא ישן, **ולכאורה** הדברים תמוהים מאוד שהרי האומר שבועה שלא אשן 3 ימים מלקים אותו על שבועתו כי זה לא שייך במציאות, ואם כן איך ייתכן שיעקב אבינו לא יישן 14 שנה???

והתירוץ בפשטות כמקובל לתרץ, שבמשך 14 שנה יעקב **לא נשכב לישון** אלא כמו שרגילים לומר על המתמידים הגדולים - הוא נרדם על הסטנדר, ורק כאן לאחר 14 שנה יעקב כן נשכב לישון, כפי שמתואר בפסוקים.

וקשה, שגם אם בורא עולם רצה להתגלות אליו בחלום הלילה, למה עליו לשנות מהרגלו ולשכב, שימשיך להירדם על הסטנדר כהרגלו להירדם מתוך לימוד בלי שכיבה???

והנה אצל אברהם בברית בין הבתרים הקב"ה **הפיל עליו פתאום תרדמה** ככתוב "**ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם**" ואז הקב"ה התגלה אליו בנבואה, ובפשטות שם אברהם אבינו לא נשכב, כמו יעקב שהכין את עצמו לשכיבה, ולמה כאן יעקב הכין את עצמו לשכיבה??

וגם כתוב במדרש אמר רבי יוחנן: "**וייקץ יעקב משנתו**" – ממשנתו ולימודו קם, שאכן גם בלילה זה למד תורה כהרגלו, אז למה היה חשוב שישכב דווקא, הרי גם כאן נרדם תוך כדי לימוד כהרגלו, למה בכל זאת שינה מהרגלו ושכב???

ואולי הכוונה שגם אחרי החלום יעקב אבינו המשיך ללמוד תורה בחלומו כהרגלו, ולכן כתוב וייקץ ממשנתו.

אלא נראה שכאן יעקב עשה הכנות לקראת ההתגלות, וכפי דברי **הספורנו והבעל שם טוב** במאמר הקודם, **ולכן** דווקא נשכב, כי בזה היה עניין גדול יותר מאשר להירדם על הסטנדר כביכול, וכפי שיבואר במאמר הבא.

ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו - עבודת השכיבה, סידור האבנים

יש לעיין אם אכן יעקב אבינו הבין שבורא עולם רוצה שהוא יישן שם **כאמור קודם**, מדוע יעקב שם אבנים למראשותיו, הרי בורא עולם הזמינו לישון וכי מה יש לו אם כן לפחד מחיות ומזיקים **כדברי רש"י**??

ועוד קשה למה רק סביב ראשו ולא סביב כל גופו, וכי חיות לא מסוגלות לפגוע בליבו וכדומה?? **וגם** צריך עיון שאם שם אבנים רק סביב ראשו כמרזב סביב – **כדברי רש"י**, איך אם כן בדיוק התחיל הוויכוח בין האבנים כמתואר בגמרא **חולין צ"א ב'** "**עלי יניח צדיק את ראשו**" הרי הוא לא הניח ראשו על האבנים הלוא הם היו רק סביב לראשו???

ונראה שאכן שם אבנים גם ככרית וגם כהגנה מסביב לראשו וכפי שיתבאר עניינם בסמוך, ולכן רבו האבנים עלי יניח צדיק ראשו.

ועניין השינה על האבנים ככרית, כי יעקב רצה לקחת את אבני המזבח שיצחק אביו נעקד עליהם, **ואכן כך מצאתי ב"ה בדעת זקנים של בעלי התוספות, והמקור מהילקוט.**

ואולי לכן כתוב שלקח "**מאבני** המקום" ולא כל אבני המקום, כי בחר רק את האבנים ששימשו למזבח לעקדת יצחק, ובהמשך יבואר ב"ה למה היה צורך להקים כל פעם מחדש את המזבח. **ויעקב** לקח את האבנים הללו כי רצה להמחיש לעצמו את עקידת יצחק על גבי המזבח, וכאילו הוא עצמו גם נעקד, ואולי לכן שם דגש לשים אבנים תחת ראשו וסביב הראש, כי שם זה מקום השחיטה.

ובתוספות **חולין צא** כתב שפשוטו, לקח אבן אחת מאבני המקום ואותה עשה מצבה, **ואולי** רק את האבן שעליה הניח את ראשו אותה עשה למצבה, ולא את שאר האבנים ששם סביב ראשו.

ולא פלא שיש בהמחשת השכיבה הזו עבודת השם, כי המחשה חשובה היא ביותר ביהדות, כמו "**חייב אדם לראות עצמו כאילו יצא ממצרים**" **וכפי** שכתבנו בפרשה הקודמת בשם ספר **מליץ יושר** שכתב שיעקב אבינו בעצמו בישל את העדשים ביום פטירת אברהם אבינו ולא נתן לאמו שתבשל עבורו, למרות שיעקב היה איש תם יושב אהלים ואם כן מה לו ולבישול???

אלא התשובה היא, כי יעקב רצה להמחיש ולהשריש לעצמו בהמחשה מעשית את המושג גלגל חוזר בעולם - את "**יזכיר לו את יום המיתה**".

פחדו של יעקב – המשך

למרות שיעקב רצה לשכב במקום ההוא דווקא, כי רצה להמחיש לעצמו את עקידת יצחק, בכל זאת הוא גם הניח אבנים מסביב לראשו, ומלבד ההסבר הקודם ע"כ כאמור, מצאנו גם את הסברו של רש"י שכתב שיעקב חש פחד ועשה לו כמין מרזב מפני חיות רעות.

ולמרות שהקב"ה הזמינו לישון שם, בכל זאת הוא עשה השתדלות להגן עליו ופחות להסתמך על ניסים, והקפיד על סביב הראש כי שם הרגיש את עיקר הסכנה, כי לפעמים אדם חש בסכנה, **ואכן** כתוב **במדרש רבה ס"ח** שמלאכים באו **והציצו בפניו** של יעקב בשנתו **ורצו להזיק לו.**

והטעם שרצו להזיקו, **כי** ראו את פניו כשישן, **ונדהמו**!! כי זה הדמות שיש במרכבה העליונה של בורא עולם בשמים שיש שם 4 צורות, **אריה כרוב נשר ואדם**, והאדם שם הוא בצורתו של יעקב אבינו. **ולכן** חלק מהמלאכים טענו איך ייתכן שיצור קדוש כזה נשכב וישן?? ולכן רצו להזיק לו, ועל כן יעקב אבינו מצדו השתדל לשים הגנה מסביבו דווקא סביב הפנים.

ולמרות שמלאכים לא מפריע להם מחיצה של אבן, **בכל זאת** אבנים אלו קדושות היו, שהם "**אבני עקידת יצחק**", שאפילו המלאכים מהשמיים בכו בדמעות כשראו את

וטהר לבנו - ויצא

מעשה העקידה, **ולכן** היה בכוחם של אבנים קדושות אלו שישמשו כהשתדלות והגנה ראויה מפני המלאכים שהציצו בו ורצו להזיקו, כי מיד שראו את אבני העקידה נזכרו בקדושת האבות, ובעוצמת העקידה.

ויקח מאבני המקום וישכב – המשך

כתוב **בילקוט**, שהאבנים שליקט יעקב היו אבני מזבח של נח ושנעקד עליו יצחק, **והקשה בספר זית רענן**, איך שכב עליהם יעקב הרי זה מעילה בהקדש?? **ותירץ** שלא שכב ממש עליהם אלא עשאן כמין מרזב.

ממשיך **החתם סופר** שו"ת אורח חיים סימן מ' **ומקשה** איך יעקב לקח מאבני המקום ששם מראשותיו ואחר כך עשה אותם מצבה, הרי אסור להשתמש לבית המקדש במה שהדיוט השתמש בו קודם?? **ותירץ** שהיות והם היו הקדש מקודם כאמור **בילקוט** לכן הם לא נאסרו על ידי התשמיש של יעקב, כי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו.

ומתפלפל **החת"ס** שם שאם אכן ידע יעקב שהם אבני מזבח ואכן שכב עליהם ממש למה אכן אין כאן מעילה??? **והחת"ס** מבאר זאת שהיה כאן פיקוח נפש מהחיות, **ועדיין** צריך עיון שעל האבן שעליו הניח את ראשו לא שייך בזה התשובה של פיקוח נפש, **כמו** כן קשה שאם לא הקיף כל גופו אין כאן הגנה מפני פיקוח נפש??

אבל על פי דברינו הכל מתורץ ב"ה, כי יעקב לא היה צריך לשכב כי כבר התרגל להירדם על הסטנדר כביכול, וכאן נשכב רק לשם שמים בלבד כי רצה להתכונן כראוי לגילוי ה' והנבואה.

ולכן דווקא השתמש באבני העקידה להמחיש לעצמו את העקידה וכאילו הוא מוסר את נפשו. ***ועל*** כן אין כאן מעילה ואין כאן שימוש הדיוט, אלא יש כאן המשך העקידה והמשך הקדושה, וממילא כל שימושו באבני המקום היה לצורך שימוש קודש שעשה, וזאת מלבד האמור תחילה שחלק מהמחשת העקידה היה להקיף את הראש והצוואר מקום השחיטה באבני העקידה.

ללמדנו, **שעל האדם להמחיש לעצמו כל הזמן בפעולות ובמחשבות תחושת קידוש השם ולנסות להתחבר במעשים לקדושת אבותיו, וגם נצייר לעצמנו בק"ש כרבי עקיבא שכל ימיו היה מצייר ומשתוקק מתי יקיים בכל נפשך אפילו נוטל את נפשך!!!**

ויצא יעקב מבאר שבע –דרך ב'

כתב רש"י כאן בשם המדרש: לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה ולמה הזכיר יציאתו, אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם.

ומקשים המפרשים הרי גם קודם לכן היו צדיקים שיצאו ממקומם ולמה הוזכר הדבר דווקא אצל יעקב?? ולעיל תירצנו זאת.

אבל בשבת (**תולדות**) התחדש תירוץ נוסף, שהרי יעקב אבינו נטמן 14 שנה בישיבת שם ועבר ועל שנים אלו לא נענש, ורק על 14 שנים שהתחתן עם רחל ולאה ועל 6 השנים שהתעכב לפרנסתו ועל ה2 בדרך, עליהם יעקב נענש באובדן בנו יוסף 22 שנה מחייו – **ע"פ הגמרא** מגילה ט"ז – י"ז.

ועל זה ראיתי ששואלים מהיכן לגמרא שדווקא על 14 שנים של החתונות נענש, אולי להיפך שעל 14 שנות תורה הוא נענש ולא על 14 שנות חתונה?? הרי הוא נצטווה על ידי שני הוריו להתחתן וקיים בזה מצוות כיבוד אב ואם, ואילו ללמוד תורה במשך 14 שנה לפני צאתו לחרן עשה זאת בלי ציווי הוריו, ולכאורה בגלל זה הוא התעכב מקיום מצוות הוריו?? **ועי' חת"ס.**

ונראה לתרץ, שכשיעקב למד בבאר שבע בישיבת שם ועבר, ההורים הרגישו אותו כל רגע וזה היה להם הכבוד הגדול ביותר, ואין כאן מקום לעונש, אדרבא הוא כיבד אותם כל רגע והם הרגישו זאת כאילו הוא בבית בבאר שבע איתם ולשירותם, וגם הבינו שכך הוא מתכונן כראוי לקיום מצוותם להתחתן ולהקים את עם ישראל.

ורק כשיצא מהלימוד לחרן אז יציאתו עשתה רושם, וההורים הרגישו נתק מבנם ולכן על שנים אלו נענש שלא כיבדם, למרות שהיה לו צורך להתעכב לנישואיו עם רחל ולאה כציווי הוריו, בכל אופן בגלל שהתעכב שש שנים לפרנסה ועוד התעכב בדרך שנתיים זה כביכול הוכיח שלא בער לו לחזור ולכן נענש על כל השנים שהיה בחוץ לארץ, **ועיין בפרשת וישלח שם הארכנו בסיבת עיכובו של יעקב בדרך.**

ולכן דווקא כאן התחדש שיציאת צדיק מהמקום עושה רושם **אפילו על צדיקים**, שכל עוד שלמד בארץ ישראל אפילו שהיה טמון בישיבה ולא הגיע להוריו בכלל, בכל זאת הם הרגישו אותו אפילו בלי לראות אותו, אבל ברגע שיצא, עצם יציאתו אפילו שלא ראו את זה, בכל זאת גם הוריו הרגישו זאת כי יציאת צדיק מהמקום עושה רושם.

ללמדנו, **שקדושת האדם במקום משפיע על כל משפחתו בין רואים בין לא רואים, שכשהאבא או הבן מתקדש זה משפיע לכל המשפחה וגם משרה אווירה של קדושה בבית, וחלילה להיפך, עבירות שעושה האבא או הבן וכד' זה משפיע טומאה לכל המשפחה, ומשרה אווירה של טומאה אפילו שלא רואים את העבירה וגם לא יודעים ממנה, לכן נתחזק מאוד להתקדש כי כך נשפיע על כל המשפחה וזה רושם טוב ומעודד קדושה, וחלילה לא להיפך, חיזקו ואימצו רק קדושה ולא טומאה ח"ו!!**

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש – איזה תפילה התפלל יעקב מנחה או ערבית?

הגמרא בסנהדרין צה' מביאה את הפסוק של תחילת הפרשה, "**ויצא יעקב**" וכותבת **הגמרא** שכאשר יעקב הגיע לחרן אמר אפשר שעברתי על מקום שהתפללו בו אבותי ואני לא התפללתי בו? ואז רצה יעקב לחזור לארץ ישראל ולהתפלל בהר המוריה.

וממשיכה **הגמרא** שכיון שהרהר בדעתו לחזור קפצה לו הדרך ומיד **ויפגע במקום**, והסבר נוסף מביאה **הגמרא** שאין פגיעה אלא **תפילה**, וממשיכה הגמרא "**וילן שם כי בא השמש**" שאחרי שהתפלל יעקב רצה לחזור לחרן, אמר הקב"ה צדיק זה בא לבית מלוני יפטר בלא לינה, מיד בא השמש.

ומסבירה **הגמרא** שלכן כתוב **בפרשת וישלח** אחרי שיעקב נלחם בלילה עם מלאכו של עשו, "**ויזרח לו השמש**", ושואלת **הגמרא** וכי ליעקב בלבד זרחה והלא לכל העולם כולו זרחה? אלא אמר רבי יצחק: שמש שבא בעבורו בפרשתנו כשבא להתפלל בהר המוריה היא שחזרה וזרחה בעבורו.

והנה **התוספות בברכות כו'** כתב על דברי **הגמרא שם** שיעקב תיקן תפלת ערבית – ומדייק **תוספות** מלשון **הגמרא בסנהדרין** שהבאתי קודם שיעקב התפלל בהר המוריה עוד הרבה לפני הלילה – **שעתיים לפני השקיעה**, וכדברי **המדרש רבה בראשית סח' י'** שהשמש הקדימה שעתיים לפני השקיעה, ושקעה בשביל שיעקב ישן בהר המוריה, ואותם שעתיים של יום שהופסדו חזרו וזרחו ליעקב שעתיים קודם **בפרשת וישלח** וכדברי **הגמרא** על הפסוק "**ויזרח לו השמש**".

וטהר לבנו - ויצא

וכן משמע מהפסוקים, שיעקב אבינו רצה לאחר התפילה במקום שהתפללו אבותיו, לצאת משם והתקדם בעוד יש אור יום לכיוון חרן, שהרי אסור ללכת בלילה מפני הסכנה, ולכן נראה וכדברי **המדרש** שאכן לאחר התפילה היה אמור להישאר שעתיים יום שזה מספיק זמן להתקדם לעיר אחרת בדרך לחרן, **ורק** בגלל שפתאום שקעה עליו השמש לכן נאלץ יעקב לישון במקום שהתפללו אבותיו.

ואגב לא נלמד מכאן כמה זמן לקחה תפילתו של יעקב אבינו, כי משמע שרק לאחר שסיים את תפילתו אז השמש הקדימה לשקוע שעתיים קודם).

ואם כן מקשה **תוספות** הרי **בגמרא בברכות** קבעו שיעקב תיקן תפילת ערבית, ובפשטות יעקב אבינו התפלל בהר המוריה תפילת ערבית, והרי דעת **ת"ק במשנה** זמן ערבית מתחיל רק לאחר צאת הכוכבים? **ומתרץ תוספות** שהלכה כר' יהודה שאפשר להתפלל ערבית תכף לאחר פלג המנחה למרות שזה הרבה לפני השקיעה, ומסיים **תוספות** ויפה מנהג שלנו שאדרבה **טוב להתפלל מבעוד יום קצת**.

אך **הראש יוסף** מקשה על **תוספות** שהרי פלג המנחה זה רק **שעה ורבע לפני השקיעה**, ואילו יעקב התפלל שעתיים לפני השקיעה? וגם מקשה **הפני יהושע** מדוע **תוספות** מסיק שרק להקדים קצת לפני השקיעה את תפילת ערבית, הרי לר' יהודה שעה ורבע לפני השקיעה מתחיל לכתחילה זמן ערבית וזריזים מקדימים למצוות?

ומתרץ **הפני יהושע**, שלולי דברי **התוספות** היה נראה שיעקב התפלל **תפילת נדבה** כמו **מנחה פעם שניה** כי רצה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, ובאותו זמן לא היה בדעת יעקב לקובעה לתפלת ערבית, רק לאחר שראה יעקב ששקעה לו החמה שלא בעונתה לכן קבע אותה יעקב או שנקבע ע"י חז"ל לזמן תפלת ערבית, ולכן גם תפילת ערבית רשות ולא חובה, כי יעקב התפלל אותה כתפילת נדבה ורשות.

ובספר **ארץ החיים** כתב מדוע **תוספות** לא כתב שיעקב התפלל מנחה של חובה שעתיים לפני השקיעה, שהרי כתב **תוס' בברכות כו'** שלאחר שתיקן יצחק תפילת מנחה גם אברהם התפלל מנחה ולכאורה גם יעקב בנו? ותירץ שבוודאי יעקב אבינו קיים זריזים מקדימים למצוות וכבר התפלל מנחה בתחילת זמנה קצת לאחר חצות היום ולא איחרה, לכן היה פשוט לתוספות שהייתה תפילת ערבית ולא מנחה.

אבל אפשר לתרץ שיטת **התוספות** ממש **כדברי הפני יהושע**, שאכן יעקב התפלל מנחה קטנה סמוך לחצות היום, ורצה להתפלל בהר המוריה תפילת מנחה נוספת כמנחת נדבה, ומאחר שלאחר תפילתו פתאום שקעה עליו החמה, התברר למפרע שהתפלל סמוך לשקיעה ממש, וממילא אפשר להחשיב זאת לתפילת ערבית לדעת ר' יהודה שאפשר להתפלל ערבית אפילו שעה ורבע לפני השקיעה.

והיות ופתאום התברר שיעקב אבינו לא התפלל ערבית שעתיים לפני השקיעה, וגם לא שעה ורבע, אלא זמן קצר לפני השקיעה, כי מיד שקעה עליו חמה, לכן כתב **תוספות** שראוי לנהוג להתפלל כיעקב אבינו **מעט לפני השקיעה מבעוד יום**, אבל לא ראוי להקדים מפלג המנחה.

ואכן **ברוך השם שבחתונת בת ש"ב הגאון הצדיק רבי יוסף טויב שליט"א** בעת הסעודה ניצלתי זמן פנוי לכתוב **דרשה לשבת יארצייט של אבי מורי רבי שלום בן יצחק זצ"ל שנפטר בו' כסליו שבת ויצא,** וב"ה שכיוונתי בס"ד לחלק מדברי **התוספות והפני יהושע**, ועוד התחדש דברים נפלאים שגם לאחר בדיקה יסודית לענ"ד, ה' זיכני לכוון לדרך האמת.

שהנה יעקב אבינו התכונן לעשות תפילת מנחת נדבה, ובסופו של דבר זה נחשב לתפילת ערבית וכדברי **הפני יהושע,** אך קשה שיוצא שתפילת ערבית כשתוקנה הייתה עם כוונה של תפילת מנחה או תפילת נדבה, ובכל זאת זה נחשב שיעקב אבינו תיקן תפילת ערבית, אבל זה קצת כואב שלכאורה אם כן תפילת ערבית כביכול חסר הכנה המדויקת עבורה?

וגם קשה שאם יעקב אבינו חשב לסיים תפילתו זו שעתיים לפני השקיעה, למרות שבסוף התפילה יעקב אבינו הופתע שפתאום שקעה השמש שעתיים קודם, אם כן כביכול תפילת ערבית של יעקב אבינו בזמן שהתפלל ובוודאי כשהתחיל להתפלל היה הרבה לפני שעתיים קודם השקיעה, שזה לכל הדעות לא נחשב לזמן של ערבית, **ומדוע** תפילה זו תתקבל וקבע את תפילת ערבית שזמנה הרבה אחרי זמן שהתחיל בו יעקב אבינו להתפלל, ובפרט אם הנס שהשמש הקדימה קרה רק עם סיום התפילה, דהיינו שסיים את התפילה שעתיים לפני השקיעה, ורק אז פתאום נהיה שקיעה?

אבל יתכן שהרצון והכוונה להתפלל במקום שהתפללו אבותיי, והרצון לחזור דרך ארוכה מחרן חזרה למרכז ארץ ישראל בכדי להתפלל במקום שהתפללו אבותיי אין לך הכנה גדולה מזו!

וזה מזכיר לי קצת **מה שהוסיף לי אבי הצדיק רבי שלום בן יצחק זצ"ל,** כשמסרתי שיעור **בבית כנסת חזון יוסף באשדוד** בהלכות שבת, אזי דיברתי על איסור "**אוושא קלא**" בשבת שיש איסור שמטחנת חיטים תטחן בשבת על ידי מים שמסתובבים בנהר, כי הרעש של עבודת המכונה לא מתאימה למנוחת השבת.

והקשתי אם כן מדוע אין בעיה **בגנרטור של שבת** של "**אוושא קולא**" הרי זה עושה רעש גדול **(הגנרטורים של פעם)**? **ואבי זצ"ל** תירץ באופן נפלא, שאכן הגנרטור עושה רעש גדול, אבל כאילו הוא צועק בכל רם "**לכבוד שבת קודש**", וכל מי ששומע את הגנרטור יודע ומבין שבזה מחמירים להשתמש בחשמל הכי מהודר לשבת, אז אין כאן בעיה של **אוושא קלא** שלא מתאים בשבת כמו טחינת חיטים.

ואומנם אם אכן תפילת ערבית נתקנה בעקבות תפילת יעקב שהיה לפני וסמוך לשקיעת החמה, מדוע אם כן תפילת ערבית כל הלילה, אולי שתפילת ערבית סיומה תהיה בשקיעה, כי מיד לאחר התפילה אז שקעה על יעקב החמה, ומהיכן לנו שזמנה יהיה גם לאחר השקיעה ובכל הלילה כולו?

ולכן ברצוני לחדש עוד שיעקב אבינו **התפלל מנחת נדבה לפני השקיעה**, ועוד **הוסיף תפילת ערבית בלילה** לאחר צאת הכוכבים, ויתכן מהטעם שכתבתי קודם שתפילת הנדבה למרות שיצא שסיימה בדיוק בשקיעה, אבל עדיין כשהוא התפלל זה היה עוד קודם שעתיים לשקיעה, והנס שנחתך שעתיים מהשקיעה היה רק לאחר תפילתו, וגם לא התכוון להתפלל תפילת ערבית רק מנחת נדבה, ומכל הסיבות הללו יתכן שיעקב לא רצה שבתפילה כזו יקבע תפילת ערבית, לכן יעקב החליט להתפלל עוד תפילה שהיא ערבית בלילה ממש, ועי' המשך.

ואכן להפתעתי מצאתי **שהפני יהושע** גם כתב כך, שכתב **ובדרוש** הארכתי עוד להוכיח שבאותה שעה היה מתפלל תפלת מנחה לפי מה שמצאתי **במדרש** שהשקיע הקב"ה חמה שלא בעונתה שתי שעות, ועוד הוכחות אחרות **שלאחר ששקעה לו החמה חזר והתפלל תפלת ערבית**, וסיים, **וכאן אין להאריך יותר ודו"ק:**

ולפי זה מתורץ נפלא כל הקושיות הקודמות שכתבתי, שאכן יש תפילת ערבית מושלמת בלילה לאחר צאת הכוכבים, שמתאים גם לדעת ת"ק.

ומצאתי לכאורה ראיה לטענה זו, כי הנה **בפסוק טז'** כתוב "**וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי**", וכתב **רש"י** שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **ובפסוק יז'** אמר שזה בית אלוקים וזה שער השמים.

ובפסוק **יח' כתוב** "**וישכם יעקב בבוקר וגו'**", ומשמע שרק **בבוקר השכים**, ולכאורה נראה מהפסוקים שיעקב התעורר באמצע הלילה משנתו בבהלה מהחלום שה' ניצב עליו וכו', אבל בכל זאת רק בבוקר כתוב שיעקב השכים.

ואם נכונים הדברים, א"כ חסר לנו ידיעה **מה קרה מזמן שהתעורר באמצע שנתו עד שהשכים בבוקר?** וכי חזר לישון? הרי יעקב כשהתעורר אמר שלא היה יושן במקום קדוש כזה, ובוודאי גם אם התעורר באמצע הלילה, לא היה חוזר לישון שם עד הבוקר?

אלא יתכן שהנה כשיעקב התעורר באמצע הלילה משנתו אז בתוך דבריו קרא למקום "**בית אלוקים**", לעומת אברהם שקראו **הר** ולעומת יצחק שקראו "**שדה**".

ואולי לאחר שהגדיר את המקום "**בית אלוקים**", אז התפלל יעקב את תפילת ערבית בלילה בבית אלוקים, וראה לשון **העמק דבר** וז"ל: אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי. כמצטער על שישן באותו מקום שהיה שם התגלות שכינה. וטוב היה יותר **להרבות באותה שעה שם בתפלה ובקשה בהקיץ:**

ולכאורה משמע שיעקב אבינו שכב והשכים וקם מהשכיבה רק בבוקר, והאם לפי זה יעקב אבינו התפלל ערבית בשכיבה?

ויתכן שהסיבה לכך, כי צריך להתפלל במקום מחיצות, וכפי שהקשה **תוספות** על יצחק איך התפלל בהר המוריה **בשדה**, הרי זה חוצפה להתפלל במקום בלי מחיצות כמובא **בברכות לד'**, **והב"ח אור"ח צ' ס"ד** כתב שהייתה מחיצה בזמן שיצחק התפלל שם, אבל מחיצה זו לא נשארה בזמן יעקב הגיע לשם, שא"כ לא היה פוחד מחיית השדה לכאורה, ולא היה לו צורך לעשות הגנה סביב ראשו.

והנה יעקב אבינו הגן רק על ראשו במחיצות אבנים ולא על שאר גופו, א"כ יתכן שכלפי יעקב אבינו נחשב מחיצות לתפילה מה שהיה ראשו מוקף מחיצות בתפילתו? ואילו בזמן יצחק היה כל הר המוריה מוקף מחיצות מאילנות וכו'.

ויתכן עוד, שיעקב אבינו התפלל בשכיבה, כי ה' ניצב עליו על כל גופו ולא רק על ראשו, וכן ארץ ישראל הייתה מקופלת תחתיו, והיה כמגנט מלמעלה ומלמטה בדיוק בשכיבתו, והשכיבה שלו הייתה יותר מעומד לפני מלך כי המלך ניצב עליו, ויל"ע.

ואולי לכן לא נכתב זאת בפירוש, שלא יטעו להתפלל בשכיבה, שהרי לאף אחד אין **ארץ ישראל מקופלת תחתיו**, ולאף אחד **אין ה' ניצב עליו**, כי בקריאת שמע שעל המיטה אומרים "**ועל ראשי שכינת קל**".

ועל פי הדברים שכתבתי קודם בד"ה "**וישכב במקום ההוא – המשך**", שהיות ויעקב אבינו שהשתמש באבני המזבח של עקידת יצחק, כי הוא כאילו הקריב עצמו כקרבן על המזבח במקום המקדש, וכפי שכתבתי קודם, אזי כל שכיבתו במשך כל הלילה גם לאחר שהתעורר באמצע הלילה משנתו, היה כביכול חלק מהקרבת הקורבן על המזבח, כעניין הקטר חלבים ואברים מצוותן עד שיעלה עמוד השחר, ויל"ע.

וחשוב לציין **שבעל הטורים** כותב על "**ויקץ יעקב משנתו**" **ממשנתו – מהתורה** שלמד ביום, שמתוך שהיה הוגה בתורה ביום גם בלילה לא שכב לבו מלהגות בה בחלומו: ובעצם אלו דברי רב יוחנן שהבאתי קודם **במדרש רבה סט' ז'**

והנה בחלום היה לו התגלות שכינה ומתוך חלום זה הוא התעורר בחרדה, ובעצם איזה לימוד תורה היה כאן? **ועכ"פ משמע מהמדרש ומבעל הטורים שלא התפלל ערבית בשנתו אלא למד תורה בשנתו.**

ואולי לעומת התפילה שעשה בזמן שהוקץ משנתו שאז חיבר תפילת ערבית, אזי השינה שהייתה לו שבה הגדיר את הר המוריה לבית ה', זה אולי נחשב כלימוד תורה או כתוצאה מלימוד התורה שהגה בהתמדה ביום ובלילה, ויל"ע?

אגב **טען הרב יהושע כהן שליט"א מאשדוד, מילקוט מעם לועז לפי הזכור לי**, שעל ראשו היה לו ליעקב להגן כי דיבר כאילו שקר, שאמר לאליפז שישקר לאביו שחתך ראשו של יעקב אבל מפחד אריה בדרך זרק את הראש ולכן חזר בלי הראש של יעקב, ולכן רק על הראש היה לו להגן ושאר גופו היה בלי סכנה כי היה בלי פגם.

ובעצם יוצא שאלו ואלו דברי אלוקים חיים, שאפשר להתפלל ערבית כר' יהודה לפני השקיעה דהיינו לפי תפילת הנדבה שהתפלל יעקב אבינו, וגם כת"ק שערבית הותקנה בלילה ממש על פי תפילת ערבית השנייה כביכול שהתפלל יעקב אבינו באמצע הלילה כשהתעורר משנתו.

ובכל זאת תפילת ערבית רשות ולא חובה, או בגלל שתחילתה היה בנדבה והתחילה שלא בזמנה וכפי שהארכתי קודם, וזאת למרות שהתפלל עוד תפילה בזמנה באמצע הלילה לשם תפילת ערבית, ואולי כי לא מתאים שישן בלילה לפני שהתפלל תפילת ערבית אן היא חובה, או שיתכן שהתפילה השנייה הייתה לאחר שהתעורר כשראה שכל האבנים התאחדו לאחד כאשר ה' נגלה עליו בחלומו, וכפי שכתבתי במאמר "**למה ואיך ומתי התחברו 12 האבנים לאחד**" ע"פ **המדרש**, שזה שאחדות האבנים בבחינת גאולת ישראל שה' ניצב עליו, שאין כביכול מצוות חדשות ויל"ע.

אך ראה מאמר הבא **ד"ה "ויפגע במקום – תפילה"**, שיתכן שהיות וכביכול חזר לכיוון ארץ ישראל שהייתה סכנה עבורו מעשו בשביל תפילה, אולי לכן לא נקבעה תפילה זו כחובה ויל"ע.

האם יצחק אכן תיקן תפילת מנחה בהר המוריה? - המשך

ואומנם עצם המושג שטען **יעקב** שהוא חייב לחזור להתפלל במקום שהתפללו בו אבותי, יש סתירה **ברש"י** שהנה **רש"י בסנהדרין שם** כתב שהתפללו בו אבותי - אברהם ויצחק, אברהם ככתוב "**ויעתק משם**", **יצחק** "**אין מקרא בידי**", ואילו **רש"י בחולין צא'** שהתפללו בו אבותי - והוא הר המוריה שהתפלל בו **אברהם**, והוא **שדה שהתפלל בו יצחק ככתוב בראשית כד'** "**ויצא יצחק לשוח בשדה**", ודרשו **בפסחים דף פח'** לא **כאברהם** שקראו **הר** שכתוב "**בהר ה'**" ולא **כיצחק** שקראו **שדה** ככתוב "**לשוח בשדה**" אלא **כיעקב** שקראו **בית**.

ובאמת בפרשת **חיי שרה השנה תשפ"ה**, קיבלתי עליה וקודם העליה ממש שאלתי את **הבעל קורא** שכתוב שיצחק בא מהנגב להחזיר את קטורה לאברהם אבינו שהיה גר בבאר שבע, וקשה איך יתכן שהיה ע"פ **הגמ'** באותו יום לכאורה גם בתפילת מנחה שתיקן בהר הבית בירושלים?? ולכאורה תיקנה מחצי שעה אחר חצות מדין זריזים מקדימים למצוות, וגם משמע שנפגש עם רבקה קרוב או בדרך למקום אהל שרה וכפי שמשמע מהזוהר ראה בהמשך, ולא כתוב **בגמ'** שהיה לו קפיצת הדרך?

ולאחר **העליה קיבלתי תשובה בס"ד** שיתכן שמוקדם בבוקר הביא את הגר לאברהם, ומשם הלך תכף להר הבית להתפלל מנחה, ובחזור מצא את רבקה מגיעה מחרן מכיון צפון, ואולי **יצא יום קודם** להביא את הגר, ובבוקר שלמחרת מוקדם הביאה לאברהם. והתורה מספרת זאת שנדע שבזכות דאגתו לשידוך לאביו זכה למצוא את אשתו בחזרתו מהתפילה וכעין זה מובא **בכלי יקר**.

אומנם **בהעמק דבר** כתב: ואין הכונה שהיה יצחק עומד אז בהר המוריה, ואולי מפני הקושיה איך הספיק ללכת כל זאת ברגלו ביום אחד? בפרט אם נטען כפי שנראה שהתפלל גדולה חצי שעה לאחר חצות היום, אלא הוא התפלל תחת אילן וכדומה, רק עינו ולבו היו לצד הר המוריה שנקרא שדה, ואכן **בזוהר ח"ב בא לט'** כתב שהשדה הייתה השדה שקנה אברהם ליד מערת המכפלה, וכידוע חברון היא בין באר שבע לירושלים.

אבל צ"ע שא"כ מדוע רצה יעקב אבינו לחזור להר המוריה מקום שהתפללו אבותיו, הרי כמו שיצחק לדעת העמק דבר ואולי כן דעת **הזוהר** רק כיוון דעתו להר המוריה, א"כ כך יעקב אבינו מספיק שיכוון דעתו לכיוון הר המוריה ויתפלל?

ושמא יש לחלק, שהיות ויצחק נעקד לקרבן ע"ג המזבח שהיה בהר המוריה, ממילא כשכיוון לכיוון הר המוריה בו נעקד לקרבן יש לזה ערך ועוצמה שהזכיר לעצמו מקום שהיה בו כקרבן, אבל יעקב לא די בכך שיכוון לכיוון הר המוריה כשלא היה שם מעולם.

ואולי לכן **רש"י בסנהדרין** על תפילת יצחק בהר המוריה כתב **שאין מקרא בידי**, כי יתכן שיצחק רק כיוון לבו להר המוריה שכתיקן תפילת מנחה כדברי **העמק דבר** ואולי ככלול **בזוהר**, ויל"ע.

ולהבדיל אלף אלפי הבדלות, ראה **מה כתבתי בפרשת וירא** בד"ה "**וישמעאל – באשר הוא שם - ואילו תפילות המוסלמים לא יתקבלו ולא ישמע קל**", על תפילת הישמעאלים שהיות ומכוונים ליבם בתפילה למקום האבן השחורה שבתוכה עבודה זרה של מואב לכן אין תפילתם מתקבלת לעולם, וכל זה כי הם התאכזרו ומתאכזרים לעם ישראל, לכן הם מאבדים את עיקר כוחם "**וישמעאל**" – "**וישמע קל**".

ויפגע במקום - תפילה

יש לתמוה, מדוע תפילת ערבית רשות, על צד שהתפילות כנגד תפילת האבות?? ואולי כי תפילת יעקב בא הפתעה כי בהתחלה לא חשב להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, ורק כאשר עבר חשב איך יתכן שהוא לא יתפלל במקום שהתפללו אבותיו,

ונעשה לו נס והקב"ה הקפיצו לאותו מקום. ***והיות*** ותפילה זו באה ליעקב בהתנדבות שחזר בגלל קבלה טובה שבאה עליו, לכן ערבית היא תפילת רשות, ולא בגלל שקלה היא חלילה, אלא שעלינו להידמות להתנדבות התפילה באיכות כפי שתיקנה יעקב, שהתנדב לחזור ולהתפלל במקום משובח לתפילה, מקום שהתפללו בו אבותיו.

ואין זה דבר פשוט כלל, שהרי הוא היה במנוסה ובבריחה מעשו הרשע ושליחיו, וסכנה היה לו לחזור שוב לארץ ישראל בשביל תפילה, לכן זו תפילה התנדבות מיוחדת במינה, וכך עלינו להתפלל תפילת ערבית בהתנדבות ובחשק מושלם כמתנה להקב"ה.

ויתכן עוד, שהיות ויעקב חזר מחרן ששם הוא יהיה מוגן מפני עשו ככתוב **באור החיים הקדוש** שלבן ילחם עמו נגד עשו, ובכל זאת יעקב אבינו חזר לארץ ישראל שהוא מקום סכנה עבורו מפני עשו ושלוחיו, וכל זה מפני שחשקה נפשו להתפלל במקום בו התפללו אבותיו.

ולכאורה קשה שהרי אין לנו רשות להסתכן בכוונה תחילה ובעצם ללכת למקום סכנה ולהתפלל שם, ולכאורה אם התירו לקצר מפני הסכנה, א"כ בפשטות יהיה אסור ללכת להתפלל דווקא במקום סכנה, לכן אין ללמוד מתפילת יעקב זו תפילת חובה.

ומ"מ עדיין קשה, איך התיר יעקב לעצמו להסתכן בעבור תפילה?? **ותירץ תלמידי היקר מאוד אליהו שנקר נ"ו ממצויניי כיתה ח' ת"ת תורת אמת ב"ב**, שאכן הייתה סכנה ליעקב אבינו לחזור מחרן לארץ ישראל, אבל זה היה רק סכנה של איבוד הגוף, שמא ירצחנו עשו, אבל כשהגיע לחרן הרגיש שסכנת לבן חמורה ומסוכנת יותר מסכנת הגוף, כי אצל לבן יש סכנה רוחנית, וכפי שהארכתי כן בתחילת הפרשה.

סולם יעקב – יעקב לא רצה לעלות בסולם

בפרשה הקודמת הארכתי **במדרש תנחומא** שיעקב לא רצה לעלות בסולם – כי לא האמין להבטחת ה' שעם ישראל לא ירדו, ולכן נענש שעם ישראל יהיו בגלות, **ויתכן** שבהבטחת הקב"ה שאם יעלה בסולם לא ירד, הכוונה שאכן לא יהיו חוטאים בעם ישראל או שיזכו לכל טוב גם בלי עבודת ה'.

אבל יעקב רצה שלא יהיה נהמא דכיסופא שעם ישראל יתביישו שנהנים בלי מאמץ, לכן רצה יעקב שעם ישראל יקבל כביכול עד כמה שאפשר את **הטובה ואת הגאולה בדרך של שכר על עמלם**, והחטאים ימחקו על ידי צער הגלות, וכל זה מתוך השתדלות לפחות של חלק מעם ישראל בניקיון החטאים, והתעלות מתוך הניסיונות הקשים והמרים שהיו בגלות.

או שהכוונה שרק הצדיקים יהיו תמיד למעלה שלא יסבלו בגלות ויהיו הצדיקים נפרדים מרשעי עם ישראל שהם כן יסבלו, ויעקב אבינו רצה 4 מינים יחד שבאחדות ישראל ינצלו יותר יהודים להתקרב לבורא עולם, לעומת המצב שהצדיקים נפרדים לגמרי מהרשעים ושאר העם שכך לא יהיה תקווה להתעלות לכל מי שאינו צדיק, **ועי"ע פרשת בשלח במאמר ד"ה "ויותר יעקב לבדו" ויל"ע.**

הארץ אשר אתה שוכב עליה – ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה, נחלה בלי מצרים כיעקב

עיין **פרשת וישלח בד"ה ויחן את פני העיר**, על כל שומר שבת כדת זוכה לנחלה בלי מצרים - כי כל ארץ ישראל הייתה מקופלת תחת יעקב אבינו כששכב בהר המוריה, וה' מבטיח ליעקב אבינו במצב שכל ארץ ישראל הייתה מקופלת תחתיו, "**ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה**", דהיינו שארץ ישראל תתפשט לכל הצדדים בלי הגבלה.

אם יהיה אלוקים עמדי והיה ה' לי לאלוקים

כתב ה**כלי יקר** שהכוונה שיעקב קבל עליו בנדר לעבוד את ה' מאהבה ולא מיראה.

ולכאורה **זה נשמע כדבר תמוה** כי קשה לומר שיעקב אבינו בפרט לאחר 14 שנות התמדה מושלמת, יקבל על עצמו לעבוד את ה' מתוך אהבה, הלוא פחות מזה, זה עבודת ה' מתוך יראת העונש שזה דרגה נמוכה מאוד, **וכי** יעקב עד לזמן זה לא התעלה לעבוד את ה' בדרגת עבודת ה' מתוך אהבה, ודבר זה לכאורה תמוה הוא עד למאוד???

אלא מבאר הכלי יקר שאכן ברור הדבר שגם קודם יעקב אבינו עבד את הקב"ה מתוך אהבה ולא רק מתוך יראת העונש, אלא כאן התחדש **עניין הנדר**, שיעקב **התחייב בנדר לעבוד את ה' מתוך אהבת ה'.**

וייתכן עוד שכוונת יעקב לדרגה גבוהה יותר, וכך היה תנאו ורצונו: שאם מידת הדין שזה בחינת אלוקים, יהיה לטובתי - עמדי, שאפי' במידת הדין יהיה מגיע לי כל צורכי, אזי יעקב התחייב בנדר, שהוא יעבוד את ה' מעל דרגת אהבה, והיא עבודת ה' מתוך יראת הרוממות.

ולפי זה כך מתפרש המשך דבריו - "**והיה ה'**" שזה מידת הרחמים ואהבה, "**לי לאלוקים**" שאני יעבוד את ה' באהבה ובמידת היראה הגבוהה שזה רוממות היראה מעוצמת האלוקים.

אבל עדיין צריך עיון מה בדיוק ההתניה של יעקב, וכי הוא עושה תנאים לבורא עולם אם יתן לי אתן לו??? מילא **בעניין** המעשרות שנדר זה מובן, כי אם אין לו ממה לתת ברור שלא יוכל לתת מעשרות, **אבל** בעבודת ה' מה משמעות התניה זו??? ומה מטרת התניה זו??

אלא נראה שיעקב פחד מהשהות אצל לבן הרשע, שמא יפול חלילה ברוחניות, לכן אמר, אם אכן אקבל את כל צורכי בבית לבן לא מתוך רחמים ולפנים משורת הדין, **אלא שגם במידת הדין יסכימו שמגיע לי פרנסה וכל צורכי**, אם כן ממילא זה מוכיח שאני צדיק גמור, ובכלל צדיק גמור כלול שזכיתי להגיע גם לדרגה הגבוהה לעבוד את בורא עולם בדרגה של יראת הרוממות ויראה מגדלותו העצומה ה' וכאמור.

ואולי טמון בדברי יעקב עוד יותר, שרק בעוצמות כאלו של קדושה ושל עבודת ה' אפשר להיות צדיקים במקום של רשע וטומאה נוראה של טומאת לבן הארמי, כי כאן אין אמצע אלא המלחמה קיצונית ביותר, או צדיק מושלם שאפילו מידת הדין תמליץ לתת לו כל טוב בגין עבודת ה' מושלמת, או חלילה נפילה עצומה בטומאת לבן ה' ירחם.

ללמדנו **, שתמיד עלינו לשאוף להתעלות עוד יותר בעבודת ה', וגם להתחייב על דרגה גבוהה בעבודת ה', ולא להסתפק במועט בעבודת ה', אלא תמיד להעלות את הקווים האדומים שמתחת זה לא יורדים רק עולים, וכל הזמן לנסות להעלות את הקווים האדומים יותר גבוה ויותר גבוה, שרק נעלה משם למעלה, ובחיים לא נרד מהקווים האדומים.**

ועוד נלמד, שעלינו לשאוף להיות אנשים טובים צדיקים וישרים באמת, ולא רק להסתמך על רחמי בורא עולם וזכות אבות, אלא להתאמץ בעצמנו להגיע כביכול לרמה שנוכל להרגיש שאכן מגיע לנו, וכפי ששמעתי שזה הכוונה "גומל חסדים טובים", שבורא עולם נותן לנו תחושה כאילו מגיע לנו גמול על מעשינו הטובים למרות שכל המצוות זה רק חסד שרצה הבורא לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

אבל כל זה לפני שכביכול הגענו לדרגה זו, אבל באמת בחיינו לעולם לא נגיע לדרגה זו, כי תמיד עלינו לומר לא מגיע לי כי עדיין לא מילאתי חובתי, אבל מחשבה זו במהלך ההתעלות חשובה לדחיפה מעלה, כמו שיעקב אבינו דחף והתנה, לפני שהיה אצל לבן הרשע, אבל לאחר מכן כשחזר לארץ ישראל לפני הפגישה מעשיו חשש שמא גרם החטא.

ועוד **יש לנו ללמוד, שבמקום ובזמן שיש טומאה נוראה ומחרידה כמו שיש בזמננו שאפשר בקלות לחטוא וליפול לשאול תחתיות בטומאה נוראה, עלינו להתקדש בקיצוניות נגדית, שלא רק לעבוד את ה' מתוך אימת העונש, אלא חייבים להתקדם לעבוד את בורא**

וטהר לבנו - ויצא

עולם גם מתוך אהבת הבורא יתברך, ועוד יותר להתעלות לעבוד את הבורא יתברך מתוך יראת רוממות וגדלות בורא עולם, וכשנעבוד את הבורא מתוך כל שלושת העבודות, אימת העונש ואהבת ה' ויראת הרוממות, אז נפשנו תהיה מלאה ושבעה בטוב ה' ואז נזכה "וטהר לבנו לעבדך באמת", וכך נוכל לעמוד בעוצמה מול היצר גם בשעת ניסיון קשה ופתאומי, כי העוצמה הקדושה שבנו תנצח את היצר הרע בעזרת ה' אמן ואמן!!

וכל אשר תתן לי עשר עשרנו לך

עשר עשרנו לך, כך נדר יעקב אבינו, ונשאלת השאלה למי נתן יעקב אבינו את המעשרות?? **ואולי** המעשר היה לישיבות שהקים יעקב אבינו, כפי ששלח את יהודה **להורות לפניו** וכתב **רש"י** להקים ישיבה, וכדברי **הגמרא יומא כח'** שמעולם לא פסקה ישיבה מעם ישראל, וכן אברהם אבינו נתן מעשרות **לשם מלכי צדק**, כי הייתה לו ישיבה שבה למדו יעקב ועשו בילדותו, מלבד התרומה שנתן לו כי היה כהן.

ובזוך ה' מצאתי **מדרש רבה בראשית ס' ז'** ששאלו איזה מעשרות עישר יעקב ולמי?? ומספר **המדרש** שכותי אחד שאל את ר' מאיר, נכון שאתם אומרים יעקב אמיתי ככתוב **בנביא מיכה ז'** "**תתן אמת ליעקב**" אמר לו נכון, אמר לו הכותי והרי יעקב אמר "**וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך**", א"ל נכון, אמר לו הכותי הרי יעקב **הפריש רק את שבטו של לוי לעבודת ה'**, שהוא אחד מעשרה, והרי יש 12 שבטים ומהם לא הפריש עשירית??

ענה לו רבי מאיר וכי 12 שבטים הן והלא 14 שבטים הם שהרי אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר יעקב, א"ל הכותי העצמת את שאלתי איפה המעשר על ה4 הנוספים?

השיב לו רבי מאיר, הרי היו ארבע אימהות, ולכל אמא יש בכור שהוא עצמו קודש שפטור מפדיון וממעשר, כי הבכור קודש ואין קודש מוציא קודש, התלהב הכותי ואמר לר' מאיר אשריך ואשרי אומתך שאתה שרוי בתוכה.

וצריך לבאר שיעקב אבינו שהפריש את שבט לוי לעבודת ה' הכוונה שלמדו בישיבה והוא דאג לכל צרכם, כפי ששבט לוי למדו תורה בישיבה כל ימי גלות מצרים בהתמדה עצומה, כפי שהוכחתי והארכתי בפרשת שמות ובפרשת במדבר בהתמדת בני לוי.

ואומנם צ"ע שהרי יעקב אבינו נלחם לקנות את הבכורה מעשו, ולכאורה אם הקדיש את שבט לוי שיהיו מוקדשים לה', הרי שזה מוכיח שיעקב אבינו ידע שתרד הכהונה מהבכורים ותעבור לכוהנים וללוים שלא חטאו, ומדוע א"כ נלחם על הבכורה? ויתכן שיעקב ידע שהבכורים הקריבו בהר סיני בעת מתן תורה, וגם הבכורה תחזור לכהונה לעתיד לבוא בימות המשיח, מלבד שיתכן שידע שברכות יצחק היו מיוחדות לבכור.

וכמו שטען לי **ידידי מבית הכנסת נפש החיים באשדוד**, שבכורה אולי קשורה לברכה, ולכן כשיצחק שמע מעשו שיעקב גנב את הברכות נחרד, אבל כשנודע ליצחק שיעקב הוא הבכור כי קנה את הבכורה מעשו אמר גם ברוך יהיה, **וזה גם מתרץ** מדוע רבקה לא ביקשה מיצחק שיברך את יעקב הצדיק ולא את עשו הרשע, מדוע רבקה הלכה בדרך של הערמה ותחפושת יעקב בבגדי עשו? אלא נראה שגם רבקה ידעה שהברכות מיועדות לבן הבכור, וכנראה יעקב הצניע והסתיר את קניית הבכורה מרבקה, לכן פנתה רבקה לדרך של הערמה ותחפושת.

וישכב במקום ההוא – שינה רגועה בלי פחד מעשו ומלבן הרשע

כתב **רש"י** שבמקום ההוא שכב לישון, אבל כל 14 שנה שהיה יעקב בבית מדרשו של עבר ולמד שם תורה לא שכב לישון.

ומובא **במדרש בראשית רבה סח' א'** יעקב, אם תשכב לא תפחד מעשו ומלבן, ושכבת וערבה שנתך, "**וישכב במקום ההוא**". **ומשמע** מדברי המדרש שמה שיעקב אבינו לא שכב במשך 14 שנה, כי פחד מעשו הרשע, וכן **במדרש** כתוב שכל 20 שנה שהיה אצל לבן גם כן לא ישן.

וכאמור קודם שברור שיעקב נרדם בלילה כי בן אדם לא יכול לחיות כמה ימים רצופים בלי שינה, אבל הכוונה שנרדם בלי לשכב שזה פעולה של הכנה לשינה, וכן מדויק בלשון **המדרש** כאן שבמקום הזה תשכב וערבה שנתך.

כי יתכן, שהפסקה שהיא חלק הכרחי ממש לצורכי האדם לא נחשב להפסק, כמו שתי' **הרב פעלים** שרשב"י העיד שלעולם לא ביטל את מצוות 3 סעודות בשבת, וקשה שהרי 13 שנה היה במערה ואכל רק חרובים, ובכל זאת עדות נכונה העיד, כי מה שהיה אנוס לא נחשב כביטל, **הבאתי דבריו באריכות בחידושי על לג' בעומר.**

ואולי רק הפסקה חריגה שאינה מצורכי האדם הרגילים, נחשבת להפסקה, ולכן עצירת רב חסדא מלימודו **מכות י'** בגלל נפילת העמוד בבית מדרש, או הפסקה בנפילה חריגה של דוד במדרגה, זה כן נחשב להפסק מהלימוד למרות האונס, משא"כ צורכי הגוף נחשבים חלק מהלימוד כביכול.

וזה בדיוק מה שקרה ליעקב, שפחד מעשו ולכן לא עשה פעולה מיוחדת של הכנה לשינה אלא נרדם תוך כדי לימוד, כך גם זמן השינה נחשב כחלק מהלימוד, ולכן היה מוגן מעשו גם בזמן השינה, ועיין מה שכתבתי בעניין זה באריכות בעלון חג השבועות.

מדוע חשש יעקב מעשו ב14 שנה שלמד בבית עבר?

לכאורה צריך עיון, מדוע פחד יעקב מעשו כל יד' שנה שנטמן ולמד בבית מדרשו של עבר, הרי רבקה אמרה מפורש שעשו מתכנן לרצוח את יעקב רק כאשר יפטר יצחק אבינו, כי לא רצה לצער את אביו בהריגת בנו, והיות ויצחק היה חי מדוע חשש ופחד יעקב מלשכב לישון כדברי **המדרש** הקודמים?

ואכן מצאנו שרבקה כשבקשה מיצחק לשלוח את יעקב לחרן, לא אמרה ליצחק שעשו מבקש לרצוח את יעקב, למרות שיצחק ידע שעשו כועס מאוד על יעקב ואף צעק צעקה גדולה ומרה כששמע מאביו שיעקב לקח את ברכותיו, אם כן מדוע רבקה ביקשה שבגלל שידוד טוב מהמשפחה לכן שיצחק יצווה את יעקב ללכת לחרן??

אלא, כי אין סכנה ליעקב כל עוד שיצחק חי, לכן רבקה בקשה מיצחק רק שישלח את יעקב רק בגלל שידוד.

אבל בכל זאת מצאנו, שעשו שלח את אליפז לרצוח את יעקב בדרך לחרן, וזאת למרות שיצחק עדיין היה חי??

וייתכן, שאם יעקב היה נשאר בבית יצחק אכן עשו לא היה רצחהו בחיי יצחק אביו, ורק בגלל שיעקב נטמן בבית שם או כשהרחיק לחו"ל אז ביקש עשו להורגו מיד, כי חשש שמא יעקב יעלם ויחמוק לו, ובעת פטירת יצחק כבר לא יצליח להרוג את יעקב.

ומכל מקום, היות ורבקה שלחה את יעקב תכף ומיד לחרן, בטענה שבמשך הזמן הארוך שיחלוף אולי תיחלש שנאת עשו ליעקב, למרות שדווקא זה גורם סכנה גדולה בדרך לפחות, אבל מחשבתה היה שאצל לבן יעקב יהיה מוגן מעשו כי לבן ישמור עליו.

לכן בחר יעקב להטמין עצמו 14 שנה בבית מדרש בכדי שמה שיגן עליו בתקופה הארוכה עד תיחלש שנאת עשו יהיה מכוח התורה שתגן עליו ולא מכוח לבן הרשע, ורק לאחר יד' שנה של הגנת התורה, אז הלך יעקב ללבן כי הקדים הגנת התורה עליו להגנת לבן הרשע, וכמובן בשביל לעמוד בניסיונות של לבן הרשע חייבים הכנה רצינית של 14 שנה בהתמדת התורה.

וטהר לבנו - ויצא

למה ואיך ומתי התחברו 12 האבנים לאחד

במדרש רבה **סח' יא'** כתוב, שר' יהודה אמר, **12 אבנים נטל יעקב** ואמר הקב"ה גזר שיהיו 12 שבטים לעם ישראל, **אם יתאחו 12 האבנים לאחת יודע אני שאני מעמיד י"ב שבטים צדיקים בלי פסול.**

ואיך כל האבנים התאחו לאחד? התשובה לכאורה ככתוב במדרש תנחומא **ויצא א' א'** א"ר אבהו בשם ר"ש בן לקיש כיון שראו האבנים שהיו תחת מראשותיו של יעקב, את כבודו של הקב"ה שהתגלה ליעקב בשנתו, ככתוב **"והנה ה' ניצב עליו"**, נמחו כלם ונעשו אבן אחת, ומדייק זאת **המדרש** מכך שלפני שישן כתוב **ויקח מאבני המקום אבנים הרבה** אבל כשהתעורר כתוב **ויקח את האבן - אבן אחת.**

אבל אם האבנים התאחו לאחד מפני שה' ניצב עליו כדברי ריש לקיש **במדרש תנחומא**, אם כן קשה מאוד, שהרי יעקב אבינו כאשר התעורר משנתו אמר **"וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי"**: וכתב **רש"י "ואנכי לא ידעתי"** - שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **והרשב"ם** כתב שיעקב חשב שזה מקום חול.

ובספורנו כתב שאכן יש ה' במקום הזה. הכוונה שאין ספק שזה המקום מוכן לנבואה מאחר שראיתי בו מראה כזאת בלי שהתכוונתי לנבואה, ואנכי לא ידעתי. ויש מקומות מסוגלים לנבואה מחמת קדושתם כדוגמת אווירא דארץ ישראל מחכימא, וטען יעקב שאלו ידעתי הייתי מכין עצמי לנבואה ולא כן עשיתי.

ואם יעקב אבינו לא ידע שהמקום הוא מקום קדוש, ולא ידע שה' יתגלה עליו במקום הזה, אם כן מה פתאום חשב שכל האבנים יתאחו לאבן אחת? הרי כתוב **במדרש** שרק בגלל שה' התגלה מעליו לכן התאחו האבנים?

ובעצם קשה, שהרי יעקב אבינו רצה לחזור מחרן להר המוריה ולהתפלל במקום שהתפללו אבותיו, וכדברי **רש"י** שמיד במחשבתו זו קפצה לו הדרך והגיע להר המוריה, אם כן יעקב אבינו ידע שהגיע למקום קדוש כי זה מקום שהתפללו בו אבותיו, למרות שבהתחלה לפני השינה לא ידע שזה מקום בית המקדש, ואבל לכל זאת מדוע הלך לישון במקום קדוש – מקום שהתפללו בו אבותיו?

ונראה לתרץ על פי הגמרא **חולין צא'**, שהקשו שכתוב **"ויקח מאבני המקום" ומצד שני** כתוב **"ויקח את האבן"** אמר רבי יצחק מלמד שנתקבצו כל אותן האבנים למקום אחד, וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק ראשו, תנא וכלן נבלעו באחת.

ובעצם קשה מהיכן דקדק **המדרש** וגם **רש"י** מהפסוק **"ויקח מאבני המקום"** שמזה מוכח שלקח הרבה אבנים, אולי שלף אבן אחת מתאימה מתוך אבני המקום, אלא מפרש **בגור אריה** שאם הכוונה שלקח רק אבן אחת למה צריך לספר שלקח אבן מתוך הרבה אבנים היה צריך להיכתב **"ויקח אבן"**, ולכן דרשו שלקח הרבה אבנים.

אבל עדיין צריך עיון שאם כן יהיה כתוב חד יותר **"ויקח אבני המקום"** למה כתוב **"מאבני המקום"** הרי יש מקום לטעות שהכוונה שלקח רק אבן אחת?

ואולי נתרץ הכל, שתחילה יעקב אבינו בא ללקט אבן אחת ועוד אבן שהרי בדרך כלל אבנים מפוזרים בשטח, בכדי לעשות ככרית להניח ראשו וכן אבנים להגנה סביב ראשו, ואז ראה נס, שפתאום התקבצו ובאו לו 12 אבנים, ומזה למד יעקב אבינו שזה בא לרמז לו על 12 שבטים שעתידים לצאת ממנו, ולכן כתוב בדווקא **"ויקח מאבני המקום"**, לרמז שמצד אחד רצה לקחת רק אבן אחת אבל בסוף בגלל הנס שהתקבצו 12 אבנים לכן לקח 12 אבנים, ובעצם יעקב לא לקח אלא שהתאספו לו בנס 12 האבנים.

אבל כאשר יעקב אבינו ראה שהאבנים התקוטטו על מי יניח צדיק ראשו, הבין שיהיה מחלוקת בעם ישראל מי יהיה בראש, ואכן נחלקה מלכות ישראל ל2 ממלכות, ויעקב אבינו רצה לדעת שלמרות שיש 12 שבטים בכל זאת שכל השבטים יתאחו לאחד במלכות בית דוד באחרית הימים.

לכן ביקש כסימן לפני השינה שכל האבנים יתאחו לאבן אחת, כי היות וראה שבנס התקבצו לו בדיוק במקום הזה 12 אבנים לרמז לו על 12 השבטים, מכך הבין יעקב שנס זה קיבל כי זה מקום שהתפללו אבותיו וזה מקום מיוחד בקדושה שנוצרים בו ניסים, ולכן גם סמך שיהיה נס נוסף בזכות מקום שהתפללו אבותיו שגם יתאחו האבנים לאחד, בפרט שראה נס נוסף שהאבנים מתקוטטות על מי יניח צדיק ראשו, וכל זה הבין שיש כמה ניסים בקשר לאבנים המרמזים על 12 השבטים ועל המחלוקת בעם ישראל, ולכן רצה לראות את הנס שיתאחו ויתאחדו כולם לאחד באחרית הימים.

ואכן יתכן שבאמת הנס שהתקבצו 12 האבנים זה בעיקר בגלל שמקום **מקודש ביותר** כי הוא **מקום בית המקדש**, ומפני שכבוד ה' התגלה עליו התאחו האבנים.

והאבנים התאחדו לאחד במקום לברוח מפחד ה' אשר נגלה על יעקב, שהרי כתוב **הים ראה וינוס** מקדושת ארונו של יוסף הצדיק, כי זו הייתה בקשת יעקב אבינו שיתאחדו לאחד, אבל טמון בזה עוד יותר, שלמרות שה' נגלה על יעקב בחלום, בכל זאת האבנים הרגישו את גילוי השכינה שהיה בחלום יעקב אבינו, כי זה רמז לשבטי עם ישראל בגלות שירגישו את השגחת ה' כביכול גילוי ה' גם בגלות שמתואר כחלום בנביאים.

וגם מה שהאבנים התאחו רק לאחר שיעקב אבינו נרדם ולא קודם, כי זה בא לרמז שבגלות שהוא כחלום רק אז יהיה מחלוקת, אבל כאשר יתגלה כבוד ה' בעולם דהיינו בימות המשיח עם ישראל יתאחו כל ה12 שבטים לאחד כמו שבט אחד בלי הבדלים.

וכפי שכתוב **בהושע** **פרק ב' ב'** **"ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד, ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל: אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רוחמה"**.

וכדברי המצודת דוד שבני 10 השבטים בזמן הגאולה ירגישו שווים לבני יהודה ובנימין, שהפער בין עשרת השבטים שנטמעו אלפי שנים בין הגויים לאונסם ימחק, ויתאחו לרמה שווה לבני יהודה ובנימין, למרות שבני יהודה ובנימין שמרו כל אלפי שנות הגלות על יהדותם והתמידו בתורה ובמצוות עד ביאת המשיח למרות הגלות.

מדוע ישתוו 10 השבטים שהיו מנותקים מיהדות אלפי שנים לבני יהודה שלא התנתקו מעולם מהיהדות?

ובאמת מה הסיבה שישתוו עשרת השבטים לרמה שווה בדיוק לבני ממלכת יהודה שכל אלפי שנות הגלות קיימו תורה ומצוות לעומת עשרת השבטים שאלפי שנים היו מנותקים לגמרי מהתורה והמצוות?

התשובה לכך התחדש לענ"ד באמירת **הקינות בתשעה באב תשפ"ג בקינה י'**, ששם מתואר הויכוח בין עשרת השבטים המכונים שמרון למלכות יהודה המכונה אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!!

ועשרת השבטים טוענים שהיות והם גלו עוד קודם למלכות יהודה והם גלו למרחקים ונטמעו בין האומות, ואילו מלכות יהודה גלו שנים רבות מאוחר יותר ולמקומות קרובים ובזמן קצר חזרו שוב לארץ ישראל, ועד

היום למרות כל אורך הגלות מלכות יהודה לא נטמעו בין הגויים אלא הם ניכרים וידועים כיהודים לעומת עשרת השבטים שכביכול נעלמו בין הגויים.

וממלכת יהודה טוענת שעשרת השבטים גלו פעם אחת וכביכול תם סבלם כי נטמעו בין הגויים, ואילו ממלכת יהודה גלו כמה פעמים וסובלים כל אלפי שנות הגלות בכל מיני צרות וגזירות רעות כי הם ניכרים בגויים כיהודים, והגויים נהנים תמיד להציק ליהודים בכל מקומות וזמני גלותם.

והאם טענת יהודה צודקת, וכי להימחק מעם ישראל משך 2500 שנה זה לא הסבל והעונש הגדול יותר מסבל גלות יהודה כיהודים עד היום, שלמרות הסבל הם יהודים וקרובים להקב"ה ולומדים תורה??

ואולי שבט יהודה טוען שיתקי שומרון, אני סובלת מגליות הרבה כי משך 2500 שנה לא הצלחתי לתקן את חטאי ואנחנו ממשיכים לבגוד בה' ובמקום להתקרב אליו אנחנו מצערים אותו, ואילו את שומרון מלפני 2500 שנה הפסקת לצער את הקב"ה בחטאים כי נעלמתם ונבלעתם בין הגויים, וכבר לא כועס עליכם שנים רבות.

ויתכן עוד לפרש, על פי דברי הנביא **הושע** פרק ו' (יא) **גם יהודה שת קציר לך בשובי שבות עמי:** וכתב **המצודת דוד** "גם יהודה" - ר"ל **כשהיה בליבי להשיב מהגולה את עשרת השבטים** כי היה בליבי לרחמם.

הנה לא ארחמם כי בני יהודה הבעירו חמתי במה שאחזו בדרכי ממלכת ישראל לעבוד ע"ז כמוהם והם קלקלו את ממלכת יהודה לכן לא החזרתי את עשרת השבטים עוד כאשר לא נטמעו בין העמים:

ואם כן טוענים ממלכת יהודה שהצער הגדול ביותר הוא של יהודה, כי הם התקלקלו ממלכת שומרון, וגם בגלל בני יהודה לא התחזקו לחזור בתשובה כשראו את עונשם של עשרת השבטים זה גרם להקב"ה לא לרצות להחזיר חזרה מהגלות את עשרת השבטים.

ואי"כ יהודה בוכה בצער גדול שאני גרמתי לכם 10 השבטים להיטמע בין העמים ועלי האשמה הכבדה של אובדנכם, ובפרט שכל יום שאנחנו לא חוזרים בתשובה ומביאים את הגאולה אנחנו ממשיכים את אובדנכם מעם ישראל.

ואולי סיום הקינה הוא **החומל חמול וראה שממתם** – אולי בזה הכוונה לעשרת השבטים שכביכול הם שממה כי נטמעו בין הגויים ואינם ניכרים כלל כשממה, ואילו על ממלכת יהודה אומרים ראה את אורך גלותם.

וכאמור קודם, ה' הבטיח שבזמן הגאולה ישיב את עשרת השבטים, והקב"ה מבטיח שיקבלו יחס שווה לבני יהודה למרות התנתקותם מעם ישראל משך אלפי שנים, ככתוב **בנביא הושע ב פסוק ג** "**אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רחמה**", מסביר **המצודת דוד** "**אמרו**" - אתם בני **יהודה ובנימין אמרו על אחיכם בני עשרת השבטים** שהם **עמי כמותכם**, למרות שמהרתי להגלותם ממכם וקראתים אז "**לא עמי**".

כי עם ישראל ערבים זה לזה, ויש כאן מעגל של אשמה ששומרון קלקלו את יהודה, אבל יהודה אשמה שלא התעוררו בעונש שומרון, וכל יום בגלות שלא חזרו בתשובה האשמה באורך הגלות הוא של יהודה.

ולכן "אמרו", חובה עלינו להתאחד בביאת המשיח, לכבד אחד את השני, ולא נרגיש טובים יותר מאחרים, כמו שיהודה שנחשבו כיהודים כל שנות הגלות ולמדו תורה וקיימו מצוות כל השנים, חייבים להשוות את עשרת השבטים כמו שהם תלמידי חכמים וצדיקים כמוהם.

למרות שעשרת השבטים חיו כמו גויים משך 2500 שנה, כי האשמה בכך היא גם של שבט יהודה, וממילא כולם שווים לטובה, ובאהבה ובכבוד הפערים יושלמו בכל חלקי עם ישראל בקרוב בימינו אמן ואמן.

"והיה ה' לי לאלוקים - מילת המפתח לגאולה

במדרש רבה סט' ו' "**ושבתי בשלום אל בית אבי**", ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי, נטל הקב"ה שיחתן של אבות ועשאן מפתח לגאולתן של בנים, אמר לו הקב"ה אתה אמרת "**והיה לי לאלוקים**" חייך **כל טובות וברכות ונחמות שאני נותן לבניך איני נותנן אלא בלשון הזה,** שנאמר **(זכריה יד) והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים, (ישעיה יא) והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו (יואל ד) והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס (ישעיה כז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו':**

ואולי בגלל שיעקב אבינו דאג לדורות הבאים כאשר ביקש שכל האבנים יהפכו לאחד וכאמור קודם שזה לרמז על אחדות עם ישראל בזמן הגאולה, וגם לא ביקש שידוך בקלות שבעקרון נשלח על ידי הוריו לשם כך, רק דאג לדורות הבאים.

כפי שדרשו "**וידר יעקב נדר לאמר**" מהו לאמר? **לאמר לדורות הבאים** שיהיו נודרין בעת צרתם, ובפסוק "**והיה ה' לי לאלוקי"ם** ביקש ברמז שיזכו עם ישראל לשוב לאבינו שבשמים לעתיד לבוא, ובימי הגלות שיהיה להם לחם ובגד דהיינו פרנסה בכבוד למרות ימי הגלות, וכן מובא **במדרש הבא** שיעקב התכוון על הדורות הבאים של עם ישראל, לכן הקב"ה השתמש במילה "**והיה**" לפסוקי גאולה ושמחה.

נס חנוכה שורשיו אצל יעקב אבינו כשקם מחלומו "ויצק שמן על המצבה"

מצאתי **במדרש בראשית רבה סט' ח'** **וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן וגו' ויצק שמן על ראשה,** ומוסיף המדרש "**שופע לו מן השמים כמלא פי הפך**".

ונפלאתי מהיכן ליעקב אבינו מלא הפך, הרי בפשטות אליפז שדד את יעקב במקום להורגו היה זה בדרכו הראשונה של יעקב לחרן, וזאת עוד קודם שחזר מיד מחרן בכדי להתפלל בארץ ישראל מקום שהתפללו אבותיו, שהרי יעקב אבינו עשה נדר בעת צרתו והתפלל וביקש שיהיה לו אוכל ובגדים.

וממנו לומדים שכל יהודי בצרה ידור נדר ויתפלל **מדרש רבה בראשית ע' א'**, וגם בפשטות אליפז המתין לרגע שיצא מבית מדרשו של עבר בכדי להורגו.

ולאחר שיעקב אבינו נשדד, אמר **כי במקלי עברתי את הירדן הזה**, שלא נשאר לו רק המקל כי אליפז לקח לו הכל, ואם כן באיפה היה ליעקב אבינו פח שעליו נשפך שמן מהשמים?

אבל התשובה היא כמפורסם בשם **פענח רזא** שמקלו של יעקב היה חלול ושם היה שמן, אבל אם שם היה שמן מדוע נשפך עליו שמן מן השמים?? וגם ויצק עליה שמן משמע כמות גדולה של שמן (כמובא **במפרשי המדרש**)? וגם לא משמע שמשמים מילאו את הפח רק ניצוק מהשמים שמן כמו על פי הפח ומשם המשיך כיציקה אחת על המצבה?

אלא נראה שאכן יעקב אבינו לא השתמש בשמן שבמקלו שהיה בכמות קטנה וגם הוקדש לשמש ללימוד התורה

וטהר לבנו - ויצא

בלילות, אלא יעקב אבינו פתח את המקל לקבל את שפע השמן שנשפך מן השמים בכדי כביכול לזכות בו, וברגע שמפי המקל המשיך להישפך היישר על המצבה זה היה כביכול יציקה ארוכה של שמן מהשמים עם מעבר בפי מקלו של יעקב שנשאר לו מכל רכושו, וזה כמו פי הפח.

ונס **זה גרם שבנס חנוכה ימצאו פח קטן, שגם הוא ישתמש בשפע שירד משמים,** שגם כאשר יצקו שמן למנורה כל הזמן ראו שפי הפח מלא ולא נחסר מאומה, ולכן גם ביום הראשון היה נס, כי לא התרוקן הפח ונמצא שוב מלא, אלא השפע היה בפי הפח שנשאר מלא כל הזמן, ואולי לכן נקט **המדרש** לשון "**כמלא פי הפך**" לרמז על פך חנוכה.

ויתכן שביום ה8 של חנוכה גם היה כן, שהיה הפך מלא כל זמן שיצקו ממנו לנרות המנורה, אבל לאחר שיצקו ביום השמיני שכבר יהיה בהמשך שמן טהור, מיד הפסיק הנס ומצאו את הפח ריק וי"ע.

ואולי הקב"ה רצה לרמז ליעקב אבינו שהשפע שירד משמים עובר דרך הכלים שהתאמצת ללימוד התורה, שבכוח הכלים של לימוד התורה ליצוק כצינור אחד ארוך ומתמשך של שפע ברכה וקדושה.

ויאמר להם יעקב אחי

עוד במדרש רבה סט' י' **ויאמר להם יעקב אחי** וגו' ר' יוסי בר חנינא פתר פסוקים אלו על הגלות, ויאמר להם יעקב וגו' מחרן אנחנו **מחרונו של הקב"ה אנו בורחים**, ויאמר להם **הידעתם את לבן בן נחור**, **הידעתם את מי שהוא עתיד ללבן עוונותיכם כשלג**, ויאמר להם השלום לו, ויאמרו שלום, **באיזו זכות?**

והנה **רחל בתו באה עם הצאן**, זה מרמז את הכתוב **(ירמיה לא)** "**כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם וגו' כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו' ויש תקוה לאחריתך**".

וכידוע **שרבי חיים שמואלביץ זצ"ל** אמר אמא רחל!! אנא המשיכי לבכות, כי הגלות קשה לנו מאוד!! **ובאמת** לא הבנתי מה הקב"ה חידש לרחל שגרם לה להפסיק לבכות? נכון שבסוף יהיה גאולה אבל היא אמא רחל!! האם היא לא בוכה על אלפי שנות גלות של בניה??

ויתכן שרחל בכתה על עשרת השבטים שנטמעו בין האומות שמא אין להם תקווה יותר, ככתוב במפרשים בהסבר המילים "**מאנה להנחם על בניה כי איננו**", (ואגב **בקינות** משמע שעשרת השבטים כביכול לא סבלו באלפי שנות הגלות לאחר שנטמעו לעומת טענת ממלכת יהודה שסבלו מהגלות כל 2000 שנות הגלות, ולכן רחל לא מבכה על תחילת הגלות, שגלו עשרת השבטים 133 שנים קודם לחורבן בית ראשון וגלות בבל, אלא על עתיד ותקוות עשרת השבטים לעתיד לבוא), והקב"ה מבטיח לה, שגם עשרת השבטים למרות שמעל אלפי שנים הם מעורבבים בין הגויים בכל זאת הם יחזרו לעם ישראל ויהיו שווים לבני יהודה ובנימין **וכאמור במאמר הקודם**.

ועיני לאה רכות ורחל הייתה יפת תאר ויפת מראה

מבאר רבינו ירוחם ממיר **דעת תורה חיי שרה ביאורים**, בדברי רש"י **על שרה** שבת כ' כבת שבע ליופי, **ותמה** וכי מה השבח ביופי חיצוני כלפי האימהות הקדושות?? **ותירץ שהיופי החיצוני מראה על שלימות ועל שלימות פנימית**, וכן להיפך שלימות פנימית מקרינה על שלימות החיצוניות. **ולכן** התורה הדגישה זאת אצל האימהות הקדושות, וכן לכן הגמרא משבחת את יופיים של התנאים והאמוראים, ואולי זה גם טעם לפסול כוהנים בעלי מומים.

והדברים עדיין צריכים ביאור, וכפי שהקשה הגאון מווילנא, שהרי כתוב "**שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל**"?? **ומתרץ** הגאון מווילנא, שכאשר אישה היא יראת ה' אזי החן והיופי החיצוני נהפך לאמת ולא שקר, ולדבר חשוב ולא להבל הבלים.

ונראה לבאר העניין, שהרי ידוע שניסיון העושר גדול הוא מניסיון העוני, כי יש לך כביכול כוח ועוצמה ובכל זאת מתוך הכוח אתה מתכופף לה' ומכניע את כל עוצמתך לה'.

וזה הרבה יותר קשה מאשר עני שאין לו עוצמה וכוח וקל לו יותר להתכופף ולהיכנע בפני בורא עולם. **ודומה** לזה מצאנו שהקדוש ברוך הוא שונא דל גאה, והסיבה כי אין לו ממה להתגאות, אז למה בכל זאת אתה מתגאה?? לכן זה דוחה וגורם לשנאה ותיעוב.

וגם כאן זה אותו יסוד, ששלימות האדם זה ביופי הפנימי וגם החיצוני, כי כאשר יש לו עוצמה של שלימות חיצונית ובכל זאת הוא מכופף אותו ומכניע אותו לבורא עולם, ולא חוטא חלילה למרות גופו המושלם, זוהי גדלות ושלימות האדם. **ומזה** בדיוק ההתלהבות של **שמעון הצדיק מאותו נזיר** בחור יפה תואר מהדרום, שקיבל על עצמו נזירות דווקא בגלל שפחז עליו יצרו כשראה את יופיו וכפי שמתואר **בגמרא נזיר ד' וכתבנו על זה בהרחבה בפרשת נשא.**

ולכן מכונה **רבי** בכינוי "**רבי הקדוש**", כי הוא היה עשיר מופלג ולא היה חסר לו שום תענוג מתענוגות העולם, **וכפי** שכתב רש"י שלא היה חסר בשולחנו צנון וחזרת בכל ימות השנה בדיוק כפי שהיה אצל קיסר רומא אנטונינוס, ובכל זאת בסוף ימיו הוא הרים ידיו ואמר **שמעיד עליו שלא נהנה מהעולם הזה אפילו באצבע קטנה**!!!! **זוהי עוצמה**!! **וזוהי קדושה**!! שכיש לך בזמינות את כל תפנוקי העולם, ובכל זאת לא ליהנות הנאות גשמיות, אלא לכופף הכל לעבודת ה' יתברך, זוהי קדושה!!!

וכפי שהרחבתי בעניין בפרשת "**קדושים תהיו**" במחלוקת הראשונים האם קדושה היא "**קדש עצמך במותר לך**". **ולכן** שלימות האימהות הייתה יופי פנימי משולב עם יופי חיצוני, וזו הייתה שלימות, שלמרות זאת חיו בקדושה וטהרה ולא נהנו הנאות גשמיות אלא הכל לעבודתו יתברך.

ללמדנו, **עד כמה עלינו לתקן מעשינו וכך נרגיש יותר טוב בין ברוחניות ובין בגשמיות, וכגודל הניסיון וזמינות החטא והתגברות על היצר הזמין לרע, כך נגיע יותר לשלימות האדם ולקדושה אמתית, רק חזק ואמץ וגדל בקדושה אמן ואמן.**

ויהי בבוקר והנה היא לאה

בעניין זה יש כמה שאלות, דבר ראשון מה שהקשו איך היה מותר לרחל לגלות את הסימנים ללאה??

וגם קשה האם בגלל הטעות יש כאן קידושי טעות??? וגם פלא שיעקב לא כעס על רחל ורק על לאה??

והנה כתוב **ברש"י** שהאימהות ידעו ברוח הקודש ש 4 נשים ליעקב ומהם יוולדו 12 שבטים, **ובעצם** ידיעה זו הייתה כבר גם למילכה אחותה של שרה אמנו הסבתא רבה של רחל ולאה, **ובפשטות** גם יעקב אבינו ידע זאת ברוח קודשו ואכן מפורש ברש"י שכשאמר ללבן הבה את אשתי טען לו

שהוא כבר בן 84 ועליו להוליד 12 שבטים ובפשטות כבר ידע את כל הנבואה שיהיה לו 4 נשים, ואם כן שגם הוא ידע מראש שעליו להתחתן עם רחל ולאה, למה כעס כל כך על לאה הרי ממילא היא אמורה הייתה להיות אשתו??

אלא יתכן שליעקב אבינו היה אכפת הסדר, שהיות ואמרו שהגדולה למבוגר והקטנה לצעיר, לכן רצה קודם להתחתן עם רחל, כי על לאה לא חשש שעשיו ירצה אותה כי פניה השתנו לרעה מרוב בכי ודמעות, וכך בלי חשש יעקב היה זוכה בשתי הנשים, **שוב ראיתי כן בשם הגאון רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל.**

צניעות הייתה לרחל שמסרה את הסימנים

ולפי הדברים הקודמים מובן גם מה שאמרו חז"ל **במסכת מגילה** י"ג **ב'** שצניעות הייתה לרחל בכך שמסרה את הסימנים ללאה, שרחל ידעה שיעקב יסכים להישאר עם לאה אפילו בלי שתיתן את הסימנים רק חששה שתהיה ללאה בושה ותהיה מריבה וצעקות באמצע הלילה במקום בבוקר כפי שצעק עליה בבוקר כמפורט במדרש רבה, וצעקות בלילה במשפחה זה ממש לא מתאים ולא צנוע בפרט שיתכן ולבן הרשע חיכה לצחוק על יעקב וחיכה לשמוע את הצעקות בלילה דווקא.

אבל יש כאן יותר מזה, שהרי לא יתכן שרחל ולאה היו באותה קומה ומראה, וכפי שהרחיב בספר **בניהו בן יהוידע** בגמרא שם, שרחל סיפרה ליעקב עוד קודם שבע השנים שעבד עבורה, שאביה שקרן ורמאי והוא מסוגל להחליף את לאה במקומה.

ולכן היא זו שהציעה ליעקב לעשות עמה סימנים וכך לבן לא יוכל לרמאות את יעקב, ואכן בלי צניעותה של רחל שלא נראתה בפני יעקב במשך 7 שנים אז יעקב אבינו יכל לזהות את השקר לפי ההבדל בצורת הגוף, ורק בגלל צניעותה של רחל מלבד שמירת עיניו של יעקב, אכן לא הצליח יעקב לדעת שקיבל את לאה במקום רחל.

אבל היות ורימו את יעקב שלבן נתן לו קודם את לאה, כאן נוצר חשש גדול ליעקב שאולי רחל הצעירה תהיה בסיכון כי יתכן שעשיו יקח אותה במקום הגדולה, בפרט שרחל הייתה יפת תואר, **ולכן** כעס יעקב מאוד על לאה שסיכנה את אחותה רחל, ואילו על רחל אין לו לכעוס כי היא הקריבה את עצמה עבור כבוד אחותה וכפי שיתבאר בסמוך.

ואדרבא ראיתי **בכלי יקר ובמהרי"ל דיסקין** שדייק את הפסוק "**ויאהב גם את רחל מלאה**" שיעקב הבין את גודל הקרבת רחל במוסרה את הסימנים עבור כבוד אחותה, ודווקא זה הוסיף לו עוד אהבה לרחל מרוב התפעלות ממידותיה הטובות.

ויתכן, שרחל נתנה את הסימנים ליעקב שכך יעקב לא יצטרך להתבונן אפילו לא לרגע להבחין בהבדלים בינה לבין לאה, אלא שבמשך 7 שנים ישמור על עיניו באופן מושלם למרות שהיה גר איתם.

וזה היה הרווח של רחל בסיכום הסימנים עם יעקב בתחילת 7 השנים, למרות שבסופו של דבר היא הרסה את הסימנים בידים כשגילתה בסוף 7 השנים ללאה את הסימנים, שכך היא מנעה מיעקב צורך להסתכל ולהתבונן.

ויתכן שלבן רצה גם לבחון את יעקב ולבוז על קדושת יעקב, ולהוכיח לעיני בני עירו שיעקב שקרן ואינו צדיק כפי שמראה את עצמו, וגם ככה חשדוהו בני העיר בעריות **מדרש רבה ע'** ועל כן יעקב אבינו בכה בפוגשו את רחל לראשונה כמבואר במדרש רבה **פ"ע**.

ולכן לבן ציפה לשמוע צעקות בלילה בכדי להוכיח שהנה יעקב בחושך גילה את השקר כי הוא לא שמר על עיניו כראוי בפרישות כפי שהציג את עצמו כנזהר מאוד מאוד על עיניו, ולבן לא ידע על הסימנים שדרכם יעקב יכול היה לגלות את האמת, לכן בכדי למנוע חילול ה' גילתה רחל את הסימנים ללאה.

אם יעקב היה מגלה בלילה שלאה היא – מה היה קורה???

בפשטות לשון הגמרא במגילה משמע שלולי הסימנים לאה הייתה מתביישת, ורחל רק מנעה ממנה את הבושה, אבל השידוך בין יעקב ללאה לא היה מתבטל, שאם כן רחל לא רק מנעה בושות מלאה אלא מנעה מלאה את קריסת נישואיה עם יעקב שזה הרבה יותר גרוע מסתם בושות,

וכך משמע **מפשטות המפרשים והראשונים** שיעקב ידע שהוא אמור להתחתן גם עם רחל וגם עם לאה רק שהיה אכפת לו הסדר, שרצה קודם להתחתן עם רחל וכמבואר קודם.

אמנם **במדרש תנחומא** כתב בשם רשב"י, שרחל מסרה את הסימנים ללאה כי חששה שאם היא לא תמסור יעקב יגלה את רמאות לבן וממילא הוא לא יתחתן עם לאה, ואביה יכעס מאוד עליה שיחשוד שהיא גילתה ליעקב על הרמאות, וממילא לבן בכעסו יסרב לחתן את רחל עם יעקב, אבל במסירת הסימנים גרמה שיעקב יתחתן עם לאה וכך יש סיכוי שלבן יסכים שגם היא תתחתן עם יעקב.

ואם כן קשה איזה צניעות היה לרחל במוסרה ללאה את הסימנים?? **ויותר** קשה למה בהתחלה היא הציעה ליעקב את הסימנים ובסוף היא עצמה מסרה את הסימנים ללאה, וכי השתנתה בדעתה מתחילה לסוף??

וגם כתוב "**ויזכור ה' את רחל ויפתח את רחמה**" וכתב רש"י שזכר לה את חסד מסירת הסימנים ללאה, **וקשה** וכי איזה חסד עשתה במוסרה את הסימנים הרי היא דאגה בזה גם לעצמה??

ובפשטות בחסד שגם אני מרוויח מזה זה עדיין נחשב לחסד, **וגם** יתכן שהצניעות הייתה כאמור שרחל על ידי הסימנים גרמה ליעקב שמירת עיניים מושלמת שלא היה צריך להבחין בה וכדברי **הבן יהוידע** קודם.

ואולי טמון כאן הרבה יותר, שבעצם מה פתאום החליטה רחל שאם יעקב יגלה בלילה שלאה היא, הוא יסלק אותה ולא יתחתן עם לאה??? הרי הייתה נבואה ידועה לאימהות שיעקב יתחתן עם שתי אחיות ושתי שפחות!

וגם מה פתאום החליטה רחל שאביה לבן יכעס ויחליט שגם את רחל לא ימסור ליעקב, הרי זה טבעי שיעקב יגלה את התרמית, ואדרבא יעקב אמור לכעוס על לבן שרימה אותו, ומטבע הדברים לבן היה חייב לתקן את העוולה ולתת את רחל ליעקב.

וכי מאיפה ידע לבן שרחל מסרה סימנים ליעקב, והיה על לבן להבין שיעקב מעצמו קלט זאת בדרך הטבע או כפי דברי **המדרש רבה** שבחתונה שרו **הא ליא הא ליא** בכוונה, כי תושבי המקום הכירו טובה ליעקב שבזכותו יש להם מים, ורצו לגלות לו את האמת ברמז.

אלא נראה שבאמת רחל הצדקת חששה שלאה תסרב לקבל את הסימנים כי זה עלול לסכן את רחל, כי ככה יטען עשיו שהיות ויעקב קיבל את הגדולה, אז עשיו אמור לקבל את רחל, ולכן רחל בטוב ליבה מלבד מה שסיכנה את עתידה הרוחני והגשמי, היא התעלתה והרגיעה ושכנעה את לאה שאדרבא הסיכון הגדול ביותר לה – לרחל לא לספר ללאה.
וכפי הטענות שכתב **המדרש תנחומא** וכאמור, שככה לבן יכעס ולא ייתן ליעקב להתחתן עם אף אחת מבנותיו, ולכן לאה הסכימה לקבל מרחל את הסימנים, **וזוהי הצניעות של רחל שהצניעה את סיכונה** ודאגה לעזור לאחותה ולהרגיעה באופן המושלם ביותר.

וטהר לבנו - ויצא

ללמדנו, **שחסד אמתי נמדד גם בצורה בה הוא מוגש כביכול, ושיא החסד זה לגמול חסד עם השני למרות ההפסד לי כפי הנראה לעין, ובכל זאת בטוב לב לשכנע את השני שאין לי שום הפסד מהחסד ואדרבא זה רווח גדול עבורי, ולהיפך אם אמנע מעשיית החסד אני אפסיד הרבה יותר.**

ובכוח **החסד המושלם שעשתה רחל אמנו, זכתה רחל שבנה יוסף הצדיק נהג בדיוק כפי שהיא נהגה, שגם הוא לאחר פטירת אביו – יעקב אבינו במקום לנקום באחים הקדושים עוד הרגיע אותם, ולא רק שטרח להרגיע אותם אלא גם שכנע אותם שאם הוא ינקום בהם הוא רק יפסיד מזה כי כל מצרים יצחקו עליו ויזלזלו בו, שאיזה אח הורג את אחיו!? כך שאחיו לא הרגישו שהם חיים בחסדי יוסף ובטובו, אלא אדרבא יוסף נעזר בהם וזקוק להם, זה חסד מושלם שלמד מאמו הצדקת רחל עליה השלום זכותם תגן עלינו אמן.**

והנה בבוקר לאה היא – שידוכין משמים

כפי שהבאתי קודם דברי המדרש שאנשי המקום רימזו ליעקב בשירתם שלאה היא, אבל משום מה יעקב שטען לרחל שהוא אחי לבן ברמאות שהוא מבין יותר מלבן ברמאות דווקא הוא לא קלט את הרמזים!? הרי לאדם מהשורה היה קל לקלוט את משמעות השירה בפרט שכבר חי במקום 7 שנים והבין את שפתם וסגנונם, אז פלא עצום איך יעקב שאמר אחיו אני ברמאות לא הבחין בדבר!?

אלא ללמדנו, **שבשידוך לא יעזור שכל ותחכום, כשבורא עולם רוצה שהשידוך יצא לפועל החכם ככסיל יחשב, ויבררו דווקא אצל האדם הלא צפוי,** וכך יצא לפועל רצונו של בורא עולם בשידוך. וכך גם הוכחתי אצל אליעזר, והוא חיזוק עצום לכל הזקוק לשידוך לעצמו או לבני משפחתו.

שימו לב אליעזר הגיע עם מיליוני דולרים (ואולי מיליארדי דולרים) בכדי לחתן את יצחק עם רבקה, ובסכום הזה בדרך הטבע יכול היה להגיע לבתואל ולבן כאחד הגבירים והם יתלהבו לחתן את ביתם למשפחה חשובה עשירה ומוצלחת, אבל אליעזר לא בחר בשידוך בדרך הטבע, אלא בחר שכל השידוך יתנהל בדרך של תפילה ובדרך שמעל הטבע עד כדי כך שאפילו הרשעים כלבן הרשע יכריזו "**מה' יצא דבר**"!!!!

ורק אז הוא הוציא את כל המתנות ונתן לרבקה, ובעצם לבתואל וללבן הוא לא נתן כסף רק פירות, שלא יחשבו לרגע שבגלל כסף ודרך הטבע נסגר השידוך בהצלחה, אלא כל השידוך מתחילתו ועד סופו היה מעל הטבע.

יהודים **יקרים, האמינו ותאמנו, כל שידוך זה מעל הטבע, לכן הרבו תפילה, זה סוד השידוך, מה' יצא דבר!!!! רק זה כל האמת, השאר דברים בטלים, ומזל טוב לכולם ואשמח לשמוע על בשורות טובות אמן ואמן.**

ויראה' כי שנואה לאה – קידושי טעות!??

כתוב במדרש **תנחומא**, שכל שנאת יעקב על לאה הייתה רק מפני שהוכיחה אותו, ומספר המדרש שהיה זה כאשר יעקב היה בטוח שהתחתן עם רחל, (ורחל רחמה על לאה ומסרה לרחל את הסימנים), ולאה במשך כל הלילה הייתה עושה עצמה כרחל, והנה בבקר ראה שהיא לאה, אמר לה: **בת הרמאי! למה רימית אותי!??**

ענתה לו: ואתה למה רמית את אביך כששאל אותך האתה זה בני עשיו!? ואמרת לו אנכי עשיו בכורך!!! ואתה עוד שואל אותי: למה רימיתני!?? ואפילו אביך אמר שבאת במרמה!?? **וממשיך המדרש שמתוך** הדברים הללו שהוכיחה אותו, התחיל שונאה!!! **וכמובן יש לתמוה וכי צדיק כיעקב אבינו שונא תוכחה!?? ודבר זה נבארו לקמן.**

לכן אמר הקב"ה: אין רפואתה של זו אלא בבנים, וכך בעלה יאהב אותה, לכן: "**ויראה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה**".

ובמדרש רבה כתוב שר' חנין בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמר: שבגלל הרמאות של לאה רצה יעקב לגרש אותה, וכיון שפקדה הקב"ה בבנים, אמר: וכי את אמן של אלו אני מגרש!? **ובסוף** הוא **הודה ושמח בדבר**, כפי שכתוב: "**וישתחו ישראל על ראש המטה**", וראש מיטתו של אבינו יעקב הייתה לאה.

והדברים קשים להבנה, וכי יעקב שונא מוסר!?? **ואם** אכן לא רצה את לאה עד כדי כך שרצה לגרשה, מדוע זה לא נחשב **לקידושי טעות!??** **וגם** אם אכן היה שולח אותה כי זה היה קידושי טעות, אם כן היה כאן בטעות ביאת זנות כביכול, וקשה מאוד לסבול כזאת חלילה על צדיק, וקל וחומר על קודש הקדשים "**יעקב אבינו**"!?

ואכן אם יעקב ביקש לגרשה מוכח שלא רצה לטעון שזה קידושי טעות, **ואולי** כי לא רצה שיחשב כביאת זנות לכן ביקש לגרשה, שממילא מתבאר שהקידושין חלו ולא הייתה ביאתו ביאת זנות, רק רצה בכל זאת לגרשה ולהפסיק את הנישואין מכאן ולהבא. **אלא שעדיין לא התבאר לנו למה בכל זאת אין כאן מקח טעות וקידושי טעות!!!!!**

והנה כשמתבוננים בטענת לאה ליעקב ופורסים את היריעה כולה, הדברים מופלאים ביותר, כי רואים כאן חזרה והעתקה כביכול של כל סיפור הברכות, שכשם שבברכות עשיו סמך על אמו ובידה הפקיד את הבגדים המיוחדים שלו, ובכל זאת אמו רבקה מסרה את הבגדים ליעקב שזה בהחלט נגד רצונו של עשיו, כך גם כאן יעקב סמך על רחל ומסר לה סימנים ובכל זאת רחל מסרה אותם ללאה כנגד רצונו המוחלט של יעקב.

וכן כפי שהציגה לאה, שכשם ששם יעקב הציג את עצמו כאילו הוא עשיו, וגם אמר במרמה שהוא עשיו, כך גם לאה הציגה את עצמה כאילו היא רחל וכך גם ענתה לו במרמה. **וגם** כמו שבברכות בתחילה יצחק נבהל וכביכול כעס על הרמאות, אבל בסוף התעשת ואמר "**גם ברוך יהיה**", גם כאן בהתחלה יעקב כעס ובסוף הודה ושמח בדבר.

ואכן ייתכן שבגלל טענת לאה שיעקב פעל בדיוק כמו שהיא פעלה, וכמו שהוא מעוניין בברכות למרות הרמאות כך גם היא מעוניינת שיחולו הקידושין, וכמו ששם זה נגמר בברכת יצחק "**גם ברוך יהיה**" שיש תוקף לברכות יעקב למרות הרמאות, גם כאן הקידושין יחולו למרות הרמאות.

ובפרט שיעקב הוכיח בדעתו שאופן כזה של רמאות עדיין כל הנעשה שריר וקיים ולא בטל, שהברכות ממשיכות למרות הטעות של יצחק כביכול, כך גם כאן הקידושין חלים למרות הטעות, כי אצל יעקב יש גמירות דעת שיחול הנעשה למרות הטעות, שהרי כך כבר גילה את דעתו בגניבת הברכות שמועיל קנין מוטעה.

ובכל זאת יעקב שנא אותה על שניצחה אותו, כי בעצם היא בהשוואתה את המקרה של נישואיה ליעקב לגניבת הברכות היא בעצם כביכול החייתה מחדש והמשיכה כביכול את הדימוי של יעקב לעשיו כפי שעשה בזמן גניבת

הברכות, בעוד שיעקב אבינו רצה להתנתק מכל חיבור בינו לעשיו, והיא בחלות הקידושין החייתה מחדש את הדימוי.

ואכן צדקו האומרים שעשו יתחתן עם לאה, כי לאה שוב החייתה והשתמשה כדרך יעקב שנדמה לעשו, וזה מה שחיבר והפעיל את קידושי לאה שלא יהיו כמקח טעות.

וראינו שלאה האמינה למה שאמרו, וצדקת זו בכתה במשך שנים שלא תתחתן עם עשיו, כי בדברים שלהם הייתה עוצמה, וגם צדק לבן מה שאמר "**לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה**" וכך גם נפסק בהלכה.

ואולי לכן לחצה אמו של יעקב – רבקה, שיגנוב את הברכות, למרות שקודם לזה האחים יעקב ועשיו חיו בשלום חוץ ממה שבזמן ההיריון היו ניסיונות רצח, אבל במשך החיים היה ביניהם שלום, כי מלבד הרווח שיעקב יקבל את הברכות, הוא זכה גם לקבל את לאה ולהקים ממנה 6 שבטים.

ועל זה אמו רבקה אמנו לא רצתה לוותר, לכן דחפה את בנה יעקב לתחבולה זו, למרות שבכך היא שברה את האמון שנתן בה עשיו, שבמקום לשמור על בגדי החמודות שלו היא מסרה אותם ליעקב שישתמש בהם לרעת עשיו, כל זה היא עשתה עבור לאה ושבטי ישראל.

ואולי לכן סיים יצחק "**גם ברוך יהיה**", שהבין שכל מהלך זה גרם לקידושי יעקב שיחולו, ולכן אמר יצחק אבינו "**גם ברוך יהיה**" שזה גם ישמש לסימן טוב ובמזל טוב.

ללמדך, **שאפשר לדאוג כל החיים עד כדי אובדן הצורה כפשוטו כמו לאה שעיניה היו רכות מבכי, ובסופו של דבר מתבררת ישועת השם בכיוון מהפכני לחלוטין שבכלל לא היו יכולים לדמיין אותו ולקלוט את כל החשבונות שמסביב, ומצד שני ראינו שרחל התהפכה לדאגנית כי היא לא ילדה ליעקב שבטים, ולכן חששה שמא עשיו יחטוף אותה, ורק כאשר נולד יוסף היא נרגעה, אז בטח בה' באמת ובתמים הסר דאגה מליבך ישועת ה' כהרף עין כי הוא בעל התהפוכות והכל בידו – וקווה אל ה'.**

וכמובן **לפעמים רק אחרי שרואים את כל התמונה הרחבה שלפעמים מתפרסת על פני עשרות שנים, רק אז מבינים את התועלת שבדבר, ואת עומק המחשבה והטובה הטמונה בכל פרט ופרט, רק נתחזק באמונה ובביטחון בבורא עולם אמן.**

כי שמע ה' כי שנואה אנכי, ותקרא שמו שמעון

לאה אימנו קראה לבניה בשמות של רגשותיה ובקשותיה, ראה ה' בעניי, שמע כי שנואה אני, ילווה אישי אלי, כי רצתה כל הזמן **להמחיש את תחינתה ותודתה** לבורא עולם, **וגם** חפצה שכל ילדיה יראו שאכן תפילה עוזרת והם חלק בלתי נפרד מהנסים שקרו לה, וכך **לא תישכח ההודאה והתפילה מפיה ומפי זרעה, עד עולם.**

ללמדנו, **שחובה עלינו להשריש את האמונה ואת התקווה ואת הביטחון ואת התפילות ואת ההודאות באופן הכי מוחשי וחי שיש בידנו, וכך נצליח לראות תמיד בישועת ה', וגם נגדל דורות ישרים מבורכים ספוגים ביראת שמים ובתפילות אמן ואמן.**

הפעם אודה את ה' - המשך

כתוב **בדעת זקנים** של בעלי התוספות, **שלאה ראתה** ברוח הקודש **שיהודה הודה על מעשה תמר, על כן אמרה אודה את ה',** והוסיף **רבינו בחיי** שזה השם הראשון שבשלש עשרה מדות והוא **מדת התשובה**, ולכך נרמז השם הזה בשמו, כי **הודה** ולא בוש!! וגם גרם לראובן שיודה, ולכך יצא מזרעו דוד ע"ה שהקים עולה של תשובה.

אומנם פשטות הפסוק הוא מלשון **תודה** לבורא עולם על מתנה, ולא הודאה על חטא וטעות, ובכל זאת יש קשר בין הדברים, שבכוח הכרת הטוב להגיד תודה, זה נותן גם את הכוח להודות באמת, כי שניהם קשורים - הכרת האמת.

והתודה של לאה הייתה מושלמת, כי היא הרגישה שקיבלה מעל ומעבר למה שמגיע לה, והכרה כזו היא שלימות!! **כי** בן אדם אומר תודה למרות שלא מגיע לי ובכל זאת קיבלתי, ושלימות זו נותנת כוח לתקן.

והנה כתוב במפרשים שעצם מה שלאה הקדימה ללדת זה כבר שימח את יעקב, וה' בכוונה עשה זאת שתוליד ראשונה בכדי שתיכנס אהבתה ליעקב, **וכתב רש"י** שלאה והאימהות ידעו בנבואה שיהיו 4 נשים ו 12 ילדים ליעקב.

לכן כאשר נולדו לה 3 ילדים זה כביכול חלקה השווה בחלוקה של 12 ילדים ל 4 נשים, **וגם יש** מפרשים שבשלושה בנים הראשונים היא בקשה בשלבים רחמים מהבורא שתרד השנאה ותכנס אהבה בלב יעקב אליה.

אומנם בבן הרביעי כבר לא הייתה בפיה בקשת רחמים וגם לא היה חסר לה בחלקה השווה לאחרות, אלא היה לה בזה תוספת מעל כולם, על כן היא נתנה תודה לבורא עולם, כי זו הייתה מתנה מושלמת שממש קיבלה בלי שום סיבה.

אבל נראה שיש כאן יותר מזה, שבבן הרביעי שנולד ללאה היא לא העלתה על דעתה לרגע שזה **משמש כפיצוי על צערה המתמשך**, כדרך הרבה אנשים שכשמקבלים שפע טוב לאחר צער, הם לא מפרשים זאת כמתנה, אלא מפרשים זאת כפיצוי המגיע להם על עוגמת הנפש.

אמנם לאה הצדקת לא חשבה לרגע שמגיע לה פיצויים על שהייתה שנואה בעיני בעלה ועל צערה המתמשך שבכתה על שאמרו שהיא תתחתן עם עשיו הרשע, אלא כל תוספת מעל חלקה הצפוי בהגיון החלוקה שחישבה, מיד היא החשיבה זאת כתוספת שלא היה מגיע לה בכלל, וקיבלה זאת כמתנה מושלמת בלי שום סיבה ועילה, ולכן היא אמרה תודה מושלמת, וזוהי הכרת הטוב המושלמת!!

ועל זה אומרים "**אודך כי עניתני ותהי לי לישועה, מאת ה' הייתה זאת היא נפלאת בעיננו, זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו**", כי ההודאה והתודה על הצער שהיה והסתיים, הוא לא שנתייחס ונראה את הישועה כפיצוי או תיקון עוולה, אלא באמת לא מגיע לי כלום לא פיצוי ולא תיקון עוולה, כי כל הישועה מתחילתה ועד סופה מתנה מושלמת היא מאת ה'.

והדוגמה וההמחשה לכך זה בפסוק "**אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה**", שאבן מאוסה זו לא מגיע לה פיצוי על שהיא מאוסה, וגם היא לא בת רגשות וצער, ובכל זאת ה' נותן לה מתנת חינם להיות ראש פינה, כי בורא עולם אוהב דבר והיפוכו **וכדלהלן**.

וכפי שאמרה חנה בשירתה שה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם, וכל התהפוכות לטובה שכתבה זה לא כפיצוי ותיקון עוולה כביכול ח"ו, אלא הכל ברצונו יתברך, כי הוא בורא עולם והכל בידו והכל לפי רצונו, **ורצונו** להמחיש את התהפוכות החדות בכדי שכולם יכירו את כוח מלכותו יתברך שמו ויתעלה, **ושכל** העולם יתפללו וייחלו לחסדו, ככתוב "**רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו**".

כך **עלינו להתבונן בישועה שהגיע לאחר הסבל, שהישועה היא לא פיצוי, אלא כדבר והיפוכו, ויש כאן חסדי בורא עולם מתחילתו ועד סופו, ותודה על הכל למרות שהיא נפלאת בעינינו, ותפילתנו שנזכה לראות ולשמוח – נגילה ונשמחה בו.**

וטהר לבנו - ויצא

וחובה עלינו להיות אנשי אמת, ולהכיר טובה באמת, ולהפסיק להיות אנוכיים ולחשוב רק על עצמנו ולרחם על עצמנו ולהצדיק את עצמנו, כי בצורה כזאת תמיד נרגיש שחייבים לנו, וזה דוחה אנשים מחברתנו, זה פשוט מגעיל אנשים לחיות עם אדם שלא מוקיר טובה אלא מרגיש שחייבים לו ואפילו שגמלו עמו טוב הוא מלא טענות כרימון שלא גמלו עמו טובה מושלמת, ואדם כזה בחיים לא יודה באשמה כי תמיד יאשים אחרים בכישלונותיו, והוא יהיה אדם בודד ומנודה ונרגן ועצוב ובאשמתו האישית!!!

לכן חובה עלינו להרגיש באמת נפשי כעפר לכל תהיה, אף אחד לא חייב לי כלום, וכל פירור של טובה שעושים אתנו זה חסד מושלם וטהור שעלינו להודות מלב שלם ואמיתי, וככה נצליח לראות נכונה את מומי עצמנו ולתקנם ולהיות אהוב למקום ונחמד לבריות, וזה יעזור גם לשלום בית וליחסי עבודה תקניים, וזה גם מתכון מושלם לחיים הטובים.

קראה שמו יהודה – השפעת השם יהודה ליוצאי חלציו, - המשך

מסופר בנביא יהושע **פרק ז'** שעכן משבט יהודה מעל בחרם ולקח שלל אסור בתקופת משה רבינו וגם מחרם יריחו בתקופת יהושע בן נון, ובגלל זה מתו מעם ישראל כ 36 יהודים, **ובורא עולם ציווה** את יהושע **לעשות הגרלה** ונלכד עכן משבט יהודה, ובהתחלה הוא הכחיש, והמצב החמיר עד כדי כך ששבט יהודה שרצו להגן על בן שבטם זלזלו בגורל שעשה יהושע, ובאו להילחם נגד יהושע עד כדי מלחמת אחים.

ברוגע האחרון אמר לו יהושע, בני, תן בבקשה הודאה לה' וכי לא מספיק דם נשפך?? אבל זה לא עזר, אבל אז על פי רש"י הגיע משפט מדהים שזה מה שגרם לעכן להודות, שיהושע פונה אליו ואומר לו בבקשה אם תודה אנשים יאמינו בגורל שנעשה לחלוקת הארץ, וכאן הוא אכן נשבר והודה וגילה איפה השלל שהחביא ואז כולם ראו שאכן הגורל הוא אמיתי.

ונשאלה השאלה, וכי מה אכפת לרשע זה שדם יהודי כבר נשפך בגללו וכמעט נשפך עוד דם רב בגללו, מהגרלה של חלוקת הארץ?? **וגם** קשה מדוע בורא עולם המתין מלהענישו עד תקופת יהושע ולא הענישו עוד בתקופת משה, במעילתו הראשונה??

אלא נראה, שיהושע אמר לעכן, בני אם תתוודה ותוכיח לכולם שאתה מעלת בחרם זה יעשה קידוש השם ויחזק את האמונה בהשגחה שיש בהגרלות, ועם ישראל יאמין בגורל של חלוקת הארץ, וממילא כל מה שחטאת והרסת יכול להתהפך למטרה טובה ועצומה **וכל הויכוח של בני שבטך עד כדי מלחמת אחים, ומותך ועונשך רק ימחיש את עוצמת הגורל, ומותך לא יהיה לריק!!** כי מותך ימחיש את גורל הארץ כדבר אמתי, ולכן בורא עולם המתין לו עד יהושע ולא הענישו בימי משה, כי הייתה כאן מטרה מכוונת להוכיח אמיתות גורל הארץ.

ועכן הרשע כששמע שחטאו ומותו מתוך הודאה נהפך למטרה חיובית של מצוה שמח בכל ליבו, מתוך לב יהודי חם ששמח לתקן את חטאו מהשורש, ולמות מתוך הרגשה טובה שהדם שלו מתקן ומחזק את עם ישראל בחלוקת הארץ, **זה** אושר אמתי של יהודי, ניקיתי את עצמי מהשורש וככה אשמח למות!!! עד כדי כך שזכה וחלק השני של עלינו "**על כן נקווה לך ה'**" חיברו עכן, והוא כביכול השלמה לתחילת עלינו שחיברו יהושע בן נון - **א"ר אות ג' – ומגלה עמוקות ואתחנן אופן קלג'.**

ואת **כוח ההודאה של עכן הרשע,** גם את זה **נטעה לאה אמנו בשבט יהודה**, כפי שנטעה את הכוח לבנה **יהודה כשהודה במעשה תמר**, למרות הקושי הגדול שהיה ליהודה להודות שמשופט צדיק הפך את עצמו לנאשם, וגם כאן היה קושי עצום להודות באמת, והקושי הגדול כאן היה דווקא מחמת הרשעות הכפולה של הנטילה מהחרם וגרימת שפיכת דם יהודי, ולרשע הרבה יותר קשה להודות באמת ולקבל את העונש על עצמו.

וכאמור במעשה עכן הייתה המחשה עצומה באמיתות ההגרלות, ולכן זכה לגן עדן כמבואר במדרש **רבה ויקרא ט' א'** ואכן עניין ההמחשה זה מוטיב חשוב מאוד ביהדות, כמו הציצית והתפילין והמצה והמרור והחרוסת, וישיבה בסוכה, הממחישים לנו עניינים נשגבים

והיצר **משתמש בכוח ההמחשה לרעה ולטומאה ואין צורך לפרט כי רבו מחשבותיו, ועלינו לדעת שהמחשה היא עוצמה לשני הצדדים ועלינו להשתמש בה רק למצוות ומעשים טובים וחלילה לא להיפך ה' ישמור ויציל, ודבר נוסף עלינו לשאוף בכל חיינו להצליח לתקן את חטאינו מהשורש, וזה ימלא אותנו בשמחה ואושר שיציף את כולנו, ואכן התיקון הגדול לחילול השם שעשינו בחיינו זה להפוך את כל החילול השם והטומאה שצברנו בחיינו ככלי לתקן אחרים וללמד אחרים איך ללמוד מתחבולות היצר ולהתרחק מהם, ואז זה יהפוך את כל טומאתנו לחיובי ולמצווה, רק חזק ואמץ, תמשיך להתחזק ולחזק ובעזרת ה' נצליח אמן ואמן.**

נס פך השמן נוסד בעבודת יעקב אצל לבן במשך 20 שנה א.

ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשיבו את האבן למקמה

יעקב אבינו תמה הרי **עוד היום גדול** מדוע **מתבטלים הרועים הממתינים שעות מיותרות**, ואז הסבירו לו שהאבן כבידה ורק כל הרועים יחד יכולים להוריד את האבן, ולכן מתעכבים שעות עד שכל הרועים יגיעו, ולמה עשו כך?? אלא ההסבר הוא, כי היה קצת מים ולא רצו שאחד הרועים יקח יותר מים ממה שמגיע לו ויחסר לאחרים, לכן הניחו אבן כבידה שכולם יהיו בעת חלוקת המים, **ע"פ הסברו של הרב הירש.**

אומנם כאשר יעקב הוריד את האבן, לא כתוב שהחזירה למקומה, ולמה?? האם כי חיכה שכל הרועים יחזירו את האבן הכבדה בסיום שאביתם, אבל עדיין קשה כפי שהקשה **הגאון הרב אליהו פרידלנדר שליט"א** מדוע אין חשש גזל במה שהשקה יעקב את צאן לבן תכף ולא המתין לבא כל הרועים שיהיה חלוקה במידה מדודה בין כולם כפי שנהגו?? וגם אם יקח פחות מהרגלה עדיין יחשדו בו?

ולכן נראה לתרץ, שאכן כבר לא היה צורך לשים מכסה כבד כל כך, כי כאשר יעקב אבינו הגיע היה **ברכה במים והיה בשפע לכולם ולא היה צורך לשמור עליהם** פן יחסר, כי מיד **ראו כולם כי המים עלו לקראתו**.

ויתכן בדרך אפשר שגם בגלל שהמים שעלו לקראתו ממילא היה קל להסיר את המכסה ולהסירו כי **המכסה צף על פני המים**, וכך ראו כולם בחוש שיעקב לא חיסר מאום כי הברכה באה בגללו וגם נותרה הברכה לאחר שהשקה את צאן לבן.

והגבורה שלו הייתה או ברוחניות או גם בגשמיות כי ניגש להסיר את האבן לפני שידע שהמים כבר עלו לקראתו, או שעלו רק לאחר את המכסה כך שיראו כולם בחוש שהמים עלו לקראתו, **ואולי** היה זה כדרך הנס שהיה בפח השמן שלא התרוקן אלא נשאר מלא וי"ל, **וכפי שכתוב במדרש כדלהלן**.

וטהר לבנו - ויצא

ויאסוף לבן את כל אנשי המקום

כתב **הילקוט שמעוני** שלבן מכונה לבן הרמאי כי **רימה** את **כל אנשי מקומו**, ולא רק בגלל שרימה את יעקב אבינו, וכך מספר המדרש, "**ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה**", אמר להם יודעים אתם **שהיינו דחוקים במים וכיון שבא יעקב הצדיק התברכו המים בשפע**.

אמרו לו צודק אתה שאכן **בזכות יעקב יש לנו שפע ברכה**, ובכל זאת מה אנחנו יכולים לעזור ולתרום בעניין שלכן קראת אותנו לאסיפה?? **אמר להם** רצוני **לעכב את יעקב** שימשיך לחיות כאן **עוד שבע שנים**, ויודע אני שהוא אוהב את רחל ובעבורה הוא יעבוד עוד 7 שנים, ולכן אני רוצה לרמאות את יעקב **ולהחליף את רחל בלאה**, והיות ואני מפחד **שמא אחד מכם יגלה סוד** זה על כן אני רוצה **שכל אחד מכם יתן משכון לערבות** שלא יגלה סוד זה.

ולבן לקח את **כל המשכונות ומכר אותם ובכסף קנה את כל צורכי החתונה**, ובחתונה אנשי המקום שרו **לאה היא**, ומסיים **המדרש** שלמחרת החתונה **נאלצו אנשי המקום לשלם לקונה על פדיון משכונם**, וזה הרמאות של לבן שרימה גם את אנשי מקומו.

ולכאורה לא מובן **מדוע לא תבעו אנשי המקום את כספם מלבן**, מדוע **כולם קיבלו את ההפסד כמובן מאליו??** אלא יתכן שלבן בחוכמתו וברמאותו **הכניס אותם למלכודת**, שבהתחלה הוכיח להם עד כמה כסף הם מרוויחים משהות יעקב הצדיק במקום, וממילא מגיע ללבן שכר על כך, אבל לבן לא דרש מהם תשלום ישירות כי אז היו לפחות כמה מהם מתווכחים עמו ויטענו לו אם כבר השכר ינתן ליעקב ולא לך, לכן הוא הוציא את התשלום ברמאות, באמונה שמגיע לו התשלום מחמת חוכמתו ופועלו להביא את יעקב שהועילה לכולם.

וגם כשקלטו שעקץ אותם, הם עדיין **התביישו לדרוש ממנו חזרה את הכסף**, כי הם **בעצמם הודו לו שהם מרוויחים הרבה כסף** ושעות עבודה **בזכות שהות יעקב** במקומם, ולכן עדיין **הפסדם על המשכון הינו הרבה פחות מהרווח שנהנו מיעקב.**

ומלבד זאת הם היו **שותפים עמו לתרמית** ולשקר, **ואין להם פה לטעון נגדו איפה הישר!!!** ובפרט שהם גם ברמאות **ניסו לגבות את עצמם כלפי יעקב, כששרו בחתונה "לאה היא"**, שאם לאחר שיתברר ליעקב הרמאות לא יהיה לו פתחון פה עליהם שהם שותפים ברמאות, כי יטענו לו **רמזנו לך בחתונה** כששרנו בקול "**לאה היא**", וכביכול אשמתך היא שלא ניצלת את עזרתנו לך, וצדיקים אנחנו, וכל זה נכלל ברמאות שהם **רימו את יעקב ובכל זאת הם מרגישים צודקים והוגנים.**

ולכן שמו לבן הארמי, כי לא רק רימה את יעקב אבינו ולא רק רימה את כל תושבי המקום, אלא גם הפך את כל תושבי עירו לרמאים מהזן הגרוע ביותר שמרגישים עוד צדיקים וישרים!!!

ולאחר מכן ראיתי **בש"ך** על התורה שלבן רצה לנצל את יעקב שיעבוד לו בחינם בלי שיבקש שכר, לכן נתן לו בחינם חודש שלם אוכל ושתיה, ולאחר מכן דיבר עמו חלקלקות "**הכי אחי אתה ועבדתני חינם**", שלבן רצה לגרום ליעקב להבין שאין לו זכות לבקש משכורות כי הוא משפחה כאח ודרך משפחה להתנדב בחינם, וככה רצה לגנוב את יעקב בצורה יפה ומכובדת, **האמת זה נשמע קצת מוכר, כמה עלינו להיזהר!!**

אגב כשיעקב דרש את אשתו להתחתן עמה דיבר בלשון זולה וכפי שרש"י כותב שאפילו קל שבקלים לא מדבר כך "**הבה את אשתי וגו**"!! ואולי אם רמאי ותחמן כמו לבן הרמאי צריך להגיד את השקר הכי טוב.

וכפי שאבי **מורי הצדיק שכמעט לא נהנה מהעולם הזה כל חייו, הרב שלום בן רבי יצחק ריינר** זכרונו לברכה היה רגיל לומר: **השקר הטוב ביותר זה האמת!!** ובוודאי עם **שקרן ורמאי כלבן** צריכים **לומר את האמת החדה והברורה בלי צעצועי לשון!!**

ולכן **יעקב אבינו מסר נפשו בעבודתו ללבן למרות שיתכן שאפילו עבד לא עובד במסירות כפי שיעקב אבינו עבד ופעל בכל זאת יעקב אבינו לא רצה לרגע לתת ללבן הרגשה שהנה גם יעקב אבינו נדבק ברמאות, כפי שלבן הרשע הדביק בה את כל אנשי מקומו.**

ועל **כן פעל ביושר במסירות נפש לפני ולפנים משורת הדין רק כדי למנוע לזות שפתיים מלבן הרשע, ולמרות שליעקב היה את כל הסיבות שבעולם לחסר מממון לבן כדברי בן נגס: "שלי אני נוטל", בכל זאת יעקב לא חיפש להיות צודק בדין, אלא חיפש להיות נקי מהשתייכות פסולה עם לבן, ועכ"כ יעקב יצא נקי ושלם גם בעיני לבן, שלעתיד לבוא יבא לבן ויעיד ביעקב שלא נחשד על הגזל** ע"ז ג'.

וכך **בדיוק פועל היצר הרע וכדברי הזוהר** ח"א קלז' "**אחות לבן - אחות יצר הרע**", **כי היצר הרע מסובב את האדם ברמאות ומפתהו לעבור עבירות ועוד מצדיק לו את הרע וממתקהו ונותן לו הרגשה שלמרות החטא הוא פעל כראוי ועל פי הצדק, שביטולה זה היא קיומה, ועת לעשות לה' הפרו תורתך, ועוד הופך לו בטענות שונות ומשונות את העבירה למצווה ולשם שמים ממש, כאותו תלמיד שטיהר את השרץ ב150 טעמים!!**

הגנת יעקב מפני עשו אצל הרשע עשו – איזה סוג הגנה זה?? שיעור בפוליטיקה??

כתוב **באור החיים הקדוש** בסוף פרשת תולדות שרבקה שלחה את יעקב ללבן הרשע כהגנה מפני עשו הרשע **שאם יבוא עשו להלחם ביעקב אזי לבן יגן על יעקב**, וזה מדהים שאצל לבן היה הגנה ליעקב מעשו!! וכי כוחות טומאה הגנו על כוחות קדושה?? וכי כביכול עשו כוחות הטומאה קואליציה עם יעקב וכך היה הגנה ליעקב מול רשע אחר – עשו??

וגם מתי התקיים "**ארמי אובד אבי**"?? מתי **ביקש לבן לעקור את הכל**?? ומצאתי תשובה לכך **ברש"י דברים כו'** לעקור את הכל: **כשרדף אחרי יעקב**, ויוצא לפי זה שרק אז עם תום 20 שנות חיי יעקב עם לבן רק אז ביקש לבן לעקור את הכל, וכל כך למה??

ואיך יתכן שקודם **לבן שהוא יצר הרע** כמובא **בזוהר** ח"א קלז' א' ניסה להרוג את יעקב, ומה גם שיעקב טוען לעשו שהיה ניסיון עצום לחיות עם לבן 20 שנה ובכל זאת לשמור את כל התרי"ג, ומדוע לא נחשב ניסיונות אלו לארמי אובד אבי – וביקש לעקור את הכל??

אלא התשובה פשוטה היא, **לבן אהב כסף והמון כסף**, וברגע שקלט **שיעקב הצדיק מביא ברכה לעיר וללבן** ממילא ולכן **לבן שמר שלא יהרגו את יעקב**, ולא עוד אלא **לבן רצה שיעקב ישאר צדיק**, כי **אם יעקב יתקלקל** אצל לבן ממילא כבר **לא תהיה ברכה בזכות יעקב.**
ודווקא בגלל **שלבן היה אוהב כסף**, לכן **חשב לגרום ניסיונות קשים** מאוד **ברוחניות ליעקב** כך **שיעקב ימסור נפש להתקדש** ולשמור על כל התרי"ג במסירות נפש מדהימה, וכך **יעקב יהיה צדיק גדול יותר** וכך **יתרבה הברכה והעשירות בבית לבן**.

ואכן הכל פעל כשורה, אבל ברגע שיעקב פנה ללכת מלבן **והעשירות התרוקנה מלבן, ממילא לבן הרשע נהפך לאויב** ורצה להרוג את יעקב וכל יוצאי חלציו כי כבר אין לו חפץ בהם.

ומדהים שלמרות שמשך **20 שנה!! לבן הרשע קידם את יעקב לדרגות עצומות בקדושה וביראת שמים** ודקדוק הלכה, **כל זה נמחק כשנגמר לו האינטרסים האישים שלו, לכסף!!!**

וככה זה בפוליטיקה **אי אפשר לסמוך על רשע שמבטיח ועוזר ועזר בעבר**, כי **הכל אצלו זה אינטרסים צרים**, וברגע שירגיש שאין לו חפץ בך הוא ינסה להשמיד אותך עם כל מה שעזר לך להקים לתפארת הכל לפח.

ואכן פרשה זו היא דרך חיים לדורות איך עלינו לנהוג עם הגויים, וככתוב **במדרש רבה** עח' טו' **שרבי ינאי** היה לומד פרשת וישלח לפני שנפגש עם הרומאים, ואכן חייבים דעת תורה והרבה רחמי שמים!! לדעת מתי להתחבר כביכול ומתי לברוח כפי שיעקב קיבל ציווי מאמו שצפתה הכל להתחבר כביכול עם לבן הרשע, **ומצד שני** בזמן הנכון יעקב קיבל בזמן הנכון והראוי שכבר לא היה תועלת רק סכנה, ציווי מה' לברוח וגם היה צריך וקיבל הרבה רחמי שמים.

וזה מה שכתב **רש"י** : **ולא למדתי מדרכיו הרעים, שלא עבדתי את ה' מתוך אינטרס כלשהוא** אלא **רק לשם שמים** בלבד, **ולא כלבן הרשע שפעל לקדמני ביראת שמים אך ורק לשם אינטרס גופני וחומרי.**

כל עכבה לטובה – כל מה שאדם עושה לעצמו הוא עושה

אילו לבן לא היה מרמה את יעקב, ולא היה מחליף את רחל בלאה, אם כן יתכן שרחל הייתה מתחתנת ראשונה ולאה הייתה מתחתנת רק לאחר 7 שנים נוספות, רק אחרי שיעקב יעבוד עבורה עוד 7 שנים,

ואם כן לפי הנראה שה' פתח את רחמה את לאה להוליד קודם רחל וגם להוליד את מחצית השבטים כי לאה הרגישה שנואה לעומת רחל, אם כן היה על רחל להמתין לבנים הרבה יותר מ 7 שנים, כי מלבד ההמתנה של 7 שנים עד החתונה של יעקב עם לאה, היה עליה להמתין עוד מספר שנים עד לאחר לידת כל בני לאה.

ולכן מלבד החסד העצום והמסירות נפש שעשתה רחל כשעזרה ללאה ומסרה לה את הסימנים, היא בעצם עזרה גם לעצמה שלא תהיה עקרה יותר מ7 שנים, וגם בטענה שהכניסה צרתה לביתה שהקדימה את לאה לה וסיכנה את חתונתה עם יעקב כי אז נוצר סיכון שעשו יתחתן עם הנותרת, בטענה זו רחל טוענת לה' שימחל לעשרת השבטים למרות שמנשה הכניס עבודה זרה כצרה לה' בבית המקדש, וכדברי **המדרש - ברש"י ירמיהו לא' יד'**.

מלא שבוע זאת – אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה, נוסח הברכה

חידוש נפלא על 7 ברכות שהגעתי אליו בזכות שותפי הצדיק הבחור המשותק הגאון הצדיק רבי ישראל פלדמן שליט"א

בברכת 7 ברכות בברכה אחרונה מברכים : אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רינה דיצה וחדווה, אהבה ואחוה ושלום ורעות.

והנה יש בתחילת הברכה יש 2 לשונות של שמחה, ולאחר מכן נכנס המילים "**חתן וכלה**", ולאחר מזה יש עוד 8 לשונות של שמחה, וקצת תמוה סדר ונוסח וחלוקת המילים בברכה??

ויתכן, ש8 לשונות שמחה, שנכתב אחרי "**חתן וכלה**" רמוז בזה שיזכו ללידת זכר, ולשמחת הברית ביום השמיני, כי עיקר הנישואין בישראל זה בכדי שנזכה לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות.

וגם 2 לשונות השמחה שמצאנו בתחילת הברכה, בא לרמז שגם החתן וגם הכלה שניהם חייבים להתחיל את הנישואין ברגל ימין, מתוך ששון ושמחה, ושהשמחה ביחד יהיה עמוד התווך של חייהם יחד, ואכן אם החתן והכלה ינהיגו ביתם בשמחה תמיד, ההורים יהיו בשמחה תמיד יזכו לכל ה8 ברכות הכתובים בהמשך הברכה.

וכמו כן, אם בנם ייוולד לתוך בית שתמיד שוררת בו שמחה משני ההורים, אזי יזכה הבן לאהבת תורה ולעבוד את ה' מתוך שמחה, ולא יסור מדרך התורה, כי רואה שחיי תורה ומצוות מתוקים הם, כי רואה בביתו בית של תורה מלא שמחה, ויבין שלמרות כל הקשיים ודוחק הפרנסה, בכל זאת החיים בבית מלאים שמחה, כי יש שמחת התורה ושמחת עבודת ה' התמימה.

וזכור נזכור, שגילה רינה דיצה וחדווה, אהבה ואחוה ושלום ורעות, כולם משמשים בברכה טובה שיתקיים בזוג שיתחתן, אומנם שימו לב המילה האחרונה "רעות", משמש בברכה לידידות עמוקה, אבל אם נשנה את הניקוד זה נהפך לקללה רח"ל צרות ורעות ה' ישמור, ובזה מסיימים את כל לשונות הברכות כי כל הברכות תלויות במנגינה הנכונה ובניקוד הנכון, שאם בבית יש ניקוד נכון אז הכל מבורך בבית ובית מלא באהבה וידידות אמיתית, אבל אם המנגינה בבית לא נכונה אז המילה האחרונה הופכת לרעה ולצרה וכל הברכות מתקלקלות, כי כשיש שלום אמיתי בבית אזי שכינה בבית!! וכששכינה בבית הברכה שורה בבית.

מלא שבוע זה – שבע ברכות עם פנים חדשות

מה שהתחדש לי בעת האירוסין של **בני היקר בנימין יצחק נ"י** ברגעים של אושר, יה"ר שיראו דורות ישרים מברכים.

כאשר ראיתי רבנים שסובלים בהמתנה וחוסר מעש כי הם בטלים מלימוד תורה בשמחות שהם נאלצים להשתתף בהם, אמרתי להם לנחמם, שיש להם הזדמנות לקבל פנים חדשות בתורה מאדם שלא תמיד מוכר להם ואפילו מחוג שונה לחלוטין ממנו וכו'.. שידרוש בשמחה ולהפתעתם הרבה דווקא אותו אחד לפעמים הוא מדבר חידושים נפלאים ותוך כדי הוא יחדש להם כיווני חשיבה בתורה שונה מדרכם, שהרי ע' פנים לתורה.

ועל זה בוודאי יש מקום לברך 7 ברכות כל יום כשיש פנים חדשות, כי גם בד"כ התחדש פנים חדשות בתורה.

שידוכים משמים - למרות הכל ובסוף הכל שווה

בזמן הארוך שהיה לי בעת סעודת אירוסי בני, התבוננתי בפרשה שהנה יעקב אבינו השידוך לא בא אליו כמו שרבקה באה ליצחק כשהתפלל בשדה, אלא היה עליו לצאת לקראת שידוכו וכדברי **המדרש רבה סח' ד'**, ובסוף יעקב התחתן עם 4 נשים למרות שנראה שרצה רק את רחל.

והראשונה שהתחתן עמה – לאה, היה זה בטעות וכמעט מקח טעות, והשנייה האהובה - רחל נפטרה בגיל צעיר, וגם התחתן (עקב סיבות שרצו נשותיו כמפורט בפסוקים להתחתן) עם 2 שפחות!!

וגם יעקב התחתן בגיל מאוד מבוגר כדברי **המדרש סד' ה'** שהיה בן 84, כמעט גיל שכבר אינו יכול ללדת בדרך הטבע רק בדרך נס, (כפי שאברהם ושרה התפעלו שהם ושרה ילדו בגיל מבוגר קצת יותר מיעקב ככתוב "**ויפול אברהם על פניו ויצחק ויאמר בליבו הלבן מאה שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד**").

אגב סיבת התעכבותו וסיבת עקרות האימהות מובא **במדרש רבה סג' ג'** ברמז למבין שלכן כל האבות נקראו בשם ישראל, זה בכדי לצמצם את אורך הגלות של עם ישראל, שירד כמה יותר שנים בלי גלות מתוך ה 400 שנה שהתחילו מברית בין הבתרים, אגב לכאורה סיבה זו לא מתרץ מדוע רחל הייתה עקרה והרי לוי נפטר אחרון השבטים.

ולמרות כל הרשימה הזו הנראים שהשידוכים הללו לא פסגת השאיפות... בכל זאת מהם יצאו 12 שבטי ה' שלימות עם ישראל, בלי פגם אפילו באחד הבנים לעומת אברהם ויצחק שלא זכו שכל זרעם יהיה מושלם..

ואכן יעקב אבינו נטע לדורות, שכל שידוך גם אם אינו פסגת השלימות מכל חיסרון שיהיה, עדיין יצליחו להתקיים בבניין עדי עד, וגם להקים משפחה לתפארת ודורות ישרים מברוכים עדי עד, רק להגביר אהבה ואחווה ושלום ורעות – ידידות, כי בבית של שנאה ומריבות הילדים יוצאים משוגעים למחצה לשליש ולרביע או שיורדים מדרך הטובה רח"ל.

ואכן במדרש סח (ג) בפרשתנו מובא דברי רבי פנחס בשם ר' אבהו שמצינו בתורה בנביאים ובכתובים שאין זיווגו של איש אלא מן הקב"ה, בתורה **(בראשית כד)** "**ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר**", בנביאים (שופטים יד) "**ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא**" בכתובים ככתוב **(משלי יט)** "**בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת**".

ומסיים המדרש שיש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו, **יצחק** זיווגו בא אצלו **,ויא והנה גמלים באים**", **יעקב** הלך אצל זיווגו ככתוב "**ויצא יעקב**,.

ואכן המקורות מלמדים על 3 סוגי שידוכים שונים שכולם משמים, **המקור הראשון** מלמד על שידוך מוצלח שאפילו מלאך רע על כורחו יענה אמן, שבתואל ולבן הרשעים והרמאים (והכמרים לעבודת אלילים) אפילו הם ראו בחוש שה' יצא דבר, ולכן בליל שבת כשיש אהבה ואחווה בבית יהודי מלאך רע יאמר אמן על ברכות המלאכים.

והמקור מהנביאים מדבר על שידוך משמים שההורים לא רוצים ומזדעזעים ממנו כמו שמשון שהתחתן עם פלישתית שגיירה, **והמקור ה3 מהכתובים** זה שאדם רואה שהכל מצליח לו, כסף דירה שקיבל מעמל הוריו, וגם זכה באשה טובה וחכמה, שלא יחשוב שזה חלק מהצלחת ההורים שבזכות עשירותם הוא קיבל אשה טובה ומוצלחת,

אלא שידוך טוב זה רק משמים ולא בגלל סיבות גשמיות.

יצף ה' ביני ובינך, אם תענה את בנותי ואם תקח נשים על בנותי ראה אלוקים עד ביני ובינך

לדעה בגמרא סנהדרין קה' שבלעם הרשע זה לבן הארמי, אם כן מובן שהפילו אותו כשריחף באויר ע"י כח הציץ ששם ה' חרות בו, כי הוא עבר על הברית שהוא דרש שיעקב לא יוסיף עוד נשים, שיהא נאמן לנשותיו – ואילו הוא עצמו החטיא את עם ישראל בבנות מואב, והוא עצמו קבע שיצף ה' – מלשון מצפה כאמור בפרשה.

חוצפת בני לבן – והסיבה ליעקב לברוח

וישמע את דברי בני לבן לאמר לקח יעקב את כל אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל הכבד הזה: זה פשוט חוצפה וכפיות טובה מחרידה של בני לבן, שהרי הם הבנים נולדו אך ורק בזכות יעקב אבינו, בכל זאת הם שריכלו עליו בגלל תאוות ממון, ובחוצפתן טענו שבזכות לבן יעקב נהיה עשיר, **וזה** יתכן ששבר את יעקב אבינו שהחליט לברוח ולהיפרד מלבן, כדרך שאבי זקנו אברהם לא רצה שמלך סדום יאמר אני העשרתי את אברהם.

אבל בכל זאת קשה מדוע יעקב לא נהג לגמרי כאברהם, ולא אמר שאין רצונו להנות מהכסף שאמרו וטענו בני לבן במפורש שלבן העשיר את יעקב?? **ויתכן** שהיות ויעקב אבינו נדר והתחייב לתת מעשר מכל נכסיו, לכן היה אסור לו לוותר מנכסיו ולתתו ללבן, **כי** בכך יתבטל מהם המעשרות, **ומה** שיעקב נתן לעשו מתנות, שם היה פיקוח נפש ועל זה מותר להפסיד ממעשר, **ויתכן** שלכן יעקב נתן לעשו טיפה מן הים מעשירותו כפי שיתבאר בפרשת וישלח בס"ד.

ויען יעקב ויאמר ללבן מה פשעי מה חטאתי כי דלקת אחרי

כפי שכתבתי קודם שלכאורה ליעקב היה מותר לגנוב מלבן כי לבן רימה אותו וגנב אותו, ואדם עושה דין לעצמו במקום שיש הפסד, ולמה יעקב לא עשה זאת?? **ונראה**, שהיות ולבן היה חכם ורמאי אם יעקב היה גונב ממנו הוא היה מוציא שם רע ליעקב אבינו והיה חילול ה' גדול מאוד.

כמו כן במקום שיש סכנה גדולה לרוחניות כמו אצל לבן הרשע, שם צריך זהירות רבה ביותר לא לשנות מדרך הישר מכוח היתר, כי זה יכול להיות פתח לפול למטה עוד ועוד כאילו יש היתר, בפרט שנמצאים אצל רמאי גדול, ולכן חייבים לדבוק בדרך האמת והישר בלי שום היתר ופתח לשינוי ח"ו.

ועוד נראה, שיעקב אבינו רצה להחזיר בתשובה את הסבא של עם ישראל – לבן הרשע, **ולכן** דאג כל הזמן להראות דוגמא של שלימות האמת בכל מצב וקושי.

ועד כמה שהקושי גדול יותר כך יש סיכוי גדול יותר שלבן הרשע יחזור בתשובה מגודל המראה והדוגמא הטובה שראה אצל חתנו יעקב הצדיק והישר.

ללמדנו זאת, שאת כל ההיתרים חייבים לבדוק טוב לאיפה זה יביא אותנו, כי יש מצבים שזה יכול להביא אותנו לירידה ברצינות ובאש הקודש, ולהביא אתנו לקרירות וגם להיות נבל ברשות התורה ובסוף ליפול לחטאים גמורים רח"ל.

לכן כדאי שתמיד יהיה לך רב – עשה לך רב, ותמיד תשאל את רבך מה טוב לך לעשות לפי המצב וכו', ורק כך תצליח באמת, כי הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל.

טעימות מהרמאות של לבן וניצחון יעקב הסופי על לבן

הקשה **תלמידי היקר שוקי נוסבוים ני"ו מכיתה ד' ת"ת תורת אמת ב"ב, מדוע כתוב** "ויקרא לו לבן **יגר שהדותא** ויעקב...**גלעד**", וכי למה צריך להזכיר איך קרא לבן למקום?

ועניתי לו בשאלה נוספת, וכי באיזה רשות לבן קרא למקום שם, הרי את המצבה ואת האבנים בנה יעקב עם בניו? ועוד לבן קורא ראשון שם למקום שלא בנה?

ובאמת בפסוק "**ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל**", כתב **רש"י** שיעקב קרא לבניו שיעזרו לו בלקיטת האבנים הקטנות, כי הם אחים לצרה ולמלחמה, ויעקב ובניו בלבד אכלו שם – **שכל טוב**, ורק בסוף **בפסוק נד'** כתוב שיעקב שחט בהמות וקרא לאחיו לאכול, וכתב **רש"י** שזה האנשים ממשפחתו שבאו עם לבן, שאחרי הברית הרגישו כמו אחים ליעקב, **ושאל תלמידי אלחנן קולר ני"ו** מדוע יעקב לא הזמין את לבן לסעודה הרי הם עושים ברית שלום?

ואולי היות ולבן טען קודם שהכל שלו, לכן בא יעקב הגיבור שיכל להקים בקלות את המצבה ואת גל האבנים, ובנה יחד עם בניו לבד את הגל, להראות ללבן שבניו של יעקב הם רק של יעקב ולא של לבן, ובני יעקב נאמנים רק לו ליעקב בצרה ובמלחמה, **וזה מתרץ את קושיית תלמידי היקר אלחנן קולר ני"ו** – מדוע היה צריך יעקב הגיבור לבקש עזרה מבניו? וגם מתרץ מדוע יעקב ובניו אכלו יחד ולבדם, כי יעקב אבינו רצה להוכיח שהאוכל שייך רק לו ליעקב כמו שבני יעקב הם רק של יעקב ולא הכל של לבן הרמאי.

ולפי זה מובן שלבן הרמאי למרות שלא בנה את המצבה והגל, ברמאות רצה להשתלט על זה, לכן הוא דבר ראשון קפץ בגניבה וקרא שם ראשון להראות בעלות, וכפי שכתוב במפורש **בפסוק נא'** "**ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך**", שקרן ורמאי לא אתה בנית אלא יעקב עם בניו.

וטמון בזה יותר מזה, שיתכן שיעקב אבינו פיתה את לבן לשקר לפני אחיו וקרוביו, שיטען הכל שלי גם בדבר שברור שייך ליעקב, לכן יעקב אבינו בכוונה שם את המצבה הענקית שברור לכולם שרק יעקב בגבורתו העצומה הניח לבדו, וזה בוודאי שלו כי לבן רק טען שבני יעקב ונשותיו ורכושו שלו הוא, ובגלל שבניו עזרו ללקט אבנים קטנות.

ובגלל שיעקב התגרה בלבן שאכל עם בניו לבד אחרי הקמת המצבה והגל, לכן לבן התפתה שוב לטעון שהכל שלו, שגם המצבה והגל הכל שלו, שנחשב שהוא עשה זאת, ולכן יעקב ניצח את לבן, שגילה לכולם שלבן רמאי ושקרן.

ואכן בסוף כתוב שיעקב קרא לסעודה **לאחיו** וכתב **רש"י** שהם אנשי לבן שרדפו עמו נגד יעקב, שבסופו של דבר לאחר **שיעקב ניצח בכל המובנים וכאמור שהוכח שלבן שקרן בלי בושה ובתת רמה!! אנשי לבן** הפכו להיות טובים וקרובים בלב ליעקב הצדיק והישר.

ואולי לכן מסתיים העניין "**וישב לבן למקומו**", שעל זה שאל **תלמידי היקר אבי בן שלמה ני"ו**, מדוע התורה מציינת שלבן שב למקומו, הרי ברור שאם שב הרי ששב למקומו? אלא יתכן שהתורה מציינת שלבן חזר לבד בלי אחיו שהפכו להיות אנשי שלומו של יעקב כשראו שהוא ניצח את לבן, וגם התורה באה לגלות לנו על רשעותו של לבן, שלמרות שה' הגן על יעקב, ולמרות שה' העשיר את יעקב, ולמרות שיעקב ניצחו בכך שגילה שלבן רמאי, עד כדי כך שאנשי שלומו של לבן הפכו לאנשי יעקב כאחיו, בכל זאת לבן חזר למקומו לרשעותו.

הרמאות והרשעות הגדולה ביותר של לבן

הרמאות הגדולה ביותר, שלבן עוד הופך את יעקב לאלים ומסוכן שמזהיר אותו בברית שלא יעבור את הגל בכדי לבוא להורגו, וזה ביזיון עצום להשפיל צדיק ולהשוותו לרשע, וכי לבן הכיר את יעקב הגיבור בתור אדם אלים שהשתמש פעם אחת בכוחו באלימות למרות כוחו העצום? הרי יעקב שילם על כל אונס שאירע לצאן לבן למרות שהיה פטור מחמת האונס, בכל זאת יעקב אבינו באצילות נפשו שילם מכיסו בכדי לא לריב עם לבן.

וזה **עונה על שאלת תלמידי היקר דוד נשר ני"ו**, ששאל מה פשר כל אריכות התורה בסיפור עם הגלעד ושמותיו, ומה בדיוק חשוב כל התהליך שנכתב באריכות?

והתשובה, ללמד דרכו של לבן שהשתלט ברמאות על כל מה שטרח ועשה יעקב, וגם להודיע שה' עשה ניסים ללבן להגיע תוך יום מהלך של 6 ימים, בכדי שיספר ליעקב שה' הזהיר אותו לא לפגוע ביעקב ולא לדבר עמו מטוב ועד רע, ובכל זאת לבן דיבר רע ומפחיד עם יעקב, אבל ה' שעשה נס ללבן להגיע במהירות רצה שלבן למרות שכמעט ולא קיים את ציווי ה', שיקיים את הכתוב "**לאמר"- ואלוקי אביכם אמש אמר אלי לאמר**", שסיפור לבן ליעקב את רצונו להזיק ואת הזהרת ה', ואת הברית שלום שעשו, שזה ישמש ציווי לדורות לכל הגויים שרוצים להזיק ליהודים "**ובנביאי אל תרעו**", **שזה דבר אשר צווה לדור ודור לא להזיק ולצער צדיקים שבכל דור ודור-** וכפי שכתוב בלקח טוב ובשכל טוב.

וישבע יעקב בפחד אביו יצחק – אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים

למרות שיצחק היה עמוד היראה, לעומת אברהם אבינו שהיה עמוד החסד, בכל זאת בברכת כהנים הברכה השניה של "**ויחונך**" – שה' יתן לנו חן כדברי **רש"י**, וזה בזכות יצחק אבינו כמובא **בבעל הטורים**!!

וטהר לבנו - ויצא

זאת אומרת, **שהיראת שמים של יצחק הייתה מתוקה מדבש, שזה מצא חן בעיני כל רואיו**, ולכן גם אנחנו נתפלל ונעבוד להגיע ליראת שמים מתוקה שתנעם לנו ולמשפחתנו ולסובבים אותנו, שיבינו שיראת שמים זה מתנה יקרה ונפלאה ולא סבל ואיום מפחיד!!!

ובפשטות הייתה זו פחד מרוממות בורא עולם ולא מפחד העונש, אומנם אם נפרש "**ויחונך**" מלשון "**חנינה**" שה' יחון אותך וירחם עליך כדבר **התרגום**, א"כ זה שייך גם ביראת העונש, והאמת **רבי יוסף בכור שור** כותב שכלול ב"**ויחונך**" גם **חן על רואיך**, וגם רחמים מה' ואולי מכל הרואים, וגם מלשון **חניה בקרקע** .

וכשהצגתי הדברים לפני הגאון הגדול **הרב שמואל דוד הכהן גרוס שליט"א מאשדוד רב של חסידי גור באשדוד** אמר לי שזה כדברי **הגמרא סוכה מט**: מאמר רבי חמא בר פפא, כל **אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים** שנאמר "**חסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו**", ובפשטות מדובר על יראת הרוממות וכאמור.

ובעצם המהרש"א שם מסביר **שהגמרא** למדה ודורשת זאת **ממגילת אסתר** שכתוב בבחירת המלך את אסתר למלכה "**ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות**", וגם שם שייך לפרש **חן** מלשון **נשיאת חן**, ויש לפרש מלשון **רחמים** כפי שכתוב שם **בתרגום**, ושייך שם רחמים כי כתוב **במדרש אסתר ה'** שהורים מכל העמים החביאו את בנותיהם, כי לא רצו שיקחו את בתם לאחשוורוש, כי רק אחת נבחרת למלכה והשאר נשארות כפילגשות אסירות, ולכן אחשוורוש **ריחם** על אסתר שלא תהיה מסכנה כמו כל הנשים שנהפכו להיות אסירות כפילגשות של המלך, אלא בחר בה למלכה שזה כן כבוד וכביכול מתנה לנבחרת.

ואולי הכל בא בחבילה אחת, שמי שיש לו "**חן**" שזה **חסד ורחמים** מבורא עולם, אזי כביכול הקב"ה מעביר על אותו אדם **חוט של חסד**, שגם המזיקים שכתוב עליהם "**יפול מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש**" בראותם את **חוט החסד של ה'** על אותו אדם, ממילא הם לא מזיקים אותו, כביכול הוא **מצא חן** בעיניהם לא להזיקו ואפילו לא לגשת אליו כניסיון להזיקו או להפחידו.

וחוט של חסד זה משפיע על כל בני האדם שרואים אותו שמתנהגים עמו באהבה מיוחדת. וגם זוכה "**לחנייה בקרקע**" ברכה קבועה בגשמיות.

וילך וישב לבן למקומו

שואל **המדרש רבה עד'** למה יש אריכות וכפילות גם "**וישב**" וגם "**וילך**", ומתרץ: שהתורה באה לגלות לנו שלבן חזר לסורו ולסרחונו ולעבודה זרה שלו, ודומה **לשאלת תלמידי היקר אבי בן שלמה נ"ו** ומה שבס"ד עניתי לו בד"ה "**הרמאות והרשעות הגדולה ביותר של לבן**".

ומשמע מהמדרש שלבן היה בתהליך של התחזקות, ורק בסוף הוא אכזב כשקרס מהחיזוק שלו וחזר לעבודה זרה שלו, וכפי שמצאנו מפורש **שרחל רצתה להחזיר את אביה בתשובה** כפי שכתב **רש"י בשם המדרש** שרק לכן היא גנבה לו את התרפים.

והנה פלא שהרי לבן רדף אחרי יעקב וצעק עליו שהוא ברח בלי להודיע וגם גנב לו את העבודה זרה שלו – תרפים, ויעקב אבינו נתן ללבן לחפש ולבדוק וכאשר לבן לא מצא כלום משלו, התחיל יעקב לכעוס והוכיח את לבן על שחשדו בגניבה למרות שהוא יעקב היה ישר ומסור לעבודה ללבן במסירות אין קץ הרבה מעל למצופה, ואז לבן מציע לעשות ברית ופלא שבתחילת הסיכומים הוא נקט שם הויה "**יצף הויה ביני וביניך כי נסתר איש מרעהו**", ולא אמר כמו בהמשך "**אלוקי אברהם ואלוהי נחור אלו-ה-י אביהם**".

ויתכן מחמת השאלות הללו לתרץ שמכאן הוכחה שלא רק רחל רצתה להחזיר בתשובה את אביה לבן, אלא גם יעקב אבינו ניסה להחזיר בתשובה את לבן חמיו הסבא של נכדיו ושל כל עם ישראל.

כי **בעצם** במשך 22 שנה הוכיח יעקב ללבן איך מתנהג יהודי שמקיים תרי"ג מצוות, וגם לא נהג כדין עביד אינש דינא לנפשיא במקום פסידא – שאדם עושה דין לעצמו במקום הפסד, אלא נהג בדרך הישר כאילו לא היה רמאי מולו.

ולא רק יעקב לבדו, אלא יעקב חינך כך את כל משפחתו, ולכן יעקב היה בטוח בלי ספק עד כדי שהבטיח מוות למי שימצא גנב, שהחינוך היהודי שנתן בהם לשמוע בקול האבא ולהיות ישרים, חינוך זה יגבור על כל רגשות הנקמה והעוולות שלבן רימה את יעקב אביהם, ומאחר שלבן בדק וחיפש היטב ולא מצא שום גניבה ממילא נוכח שהחינוך היהודי הישר של יעקב דבק בכל יוצאי חלציו ולא רק אלא גם בנשותיו שהתחתן עמם.

והוסיף **בחור יקר מצעירי חסידי גור** ששמע את מאמר זה באוטובוס בשובי מבני ברק, שלא פלא **שהגמ' ע"ז ג'** מביאה שטענה זו יטען הקב"ה לעתיד לבוא לגויים על מעלת עם ישראל, ש"**יבא לבן ויעיד ביעקב שלא נחשד על הגזל**", כי גם כשהותר לו לגנוב מלבן שרימה וגנב אותו, בכל זאת יעקב לא גנב, לא הוא ולא כל יוצאי חלציו שהיו עמו.

והנה לבן נוכח שהברכה שהייתה לו שהתעשר זה היה בזכות יעקב אבינו, עד כדי כך שכתוב **במדרש** שללבן לא היה בית לחזור אליו, כי באו שודדים ולקחו את כל מה שהיה לו, ואילו יעקב המשיך עם ברכה ועשירות גדולה, ולבן כל ימיו רדף אחרי הכסף שכבר בגיל צעיר ניסה לשדוד את אליעזר, ולאחר שהתמוטט כל מפעל חייו שנשאר בלי כלום, היה עליו לנסות לדבוק בדרך יעקב אבינו ולהדבק בבורא עולם.

ומעל הכל, לבן זכה לגילוי שכינה, שבורא עולם התגלה אליו בחלום הלילה והזהירו לא לפגוע ביעקב, ואדם כזה שראה מחזה כזה, מתברר לו האמת האמיתית שיש בורא עולם, ושכל הפסלים הם הבל הבלים, שאפילו על עצמם אינם מגינים מפני גניבה, **בצירוף כל הנזכר קודם** שזכה לראות במעלת התורה והקדושה שהשפיעה ברכה ברוחניות ובגשמיות, אם כן **כל זה יכול היה לגרום ללבן להתחזק ולהתגייר**, כפי שאיפתה הקדושה של רחל אמנו שדאגה לאביה.

ואכן יתכן שבשלב השיא שמכל הבחינות לבן ראה את הדרך הישרה והטובה והאמיתית, לבן הושפע לטובה ואכן התחיל להתחזק, עד כדי כך שהשתכנע מהמוסר של יעקב ומהאמת של יעקב, שבא לידי הזכרת שם **הויה** כיהודי מאמין.

ואולי בגלל התחזקותו אמר לבן: "**הבנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה ראה לי הוא, ולבנתי מה אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו**", ולכאורה דבריו ממש לא הגיוניים!! וכי שלו הם, הרי יעקב עבד עבורם 22 שנה?! אלא לבן התעורר בתשובה וחשב בעצם הוא יהיה סבא קדישא של כל עם ישראל וממילא הכל יהיה שייך ומחובר לי, אם אכן אהיה חלק מעם ישראל.

אבל היות ולבן היה רשע ורמאי, לכן בדיבור השני שלו כבר התקלקל והזכיר שם שמים קדוש יחד עם שם חול של עבודה זרה "**אלוקי אברהם ואלוהי נחור**" – שיתוף של עבודה זרה יחד עם ה'!!! אבל ברמאותו סיים ב"**אלו-הי אביהם**" שיש מחלוקת אם זה שם קדוש או טמא של עבודה זרה, שהרי **תרח** חזר בתשובה בסוף ימיו, וגם זיכה את אביו **נחור** להיכנס לגן עדן כי בן מזכה אב, ואז יתכן שלבן סיים בשם קודש בכדי להבליע את הטומאה באמצע שלא יורגש, או כביכול טען שהרוב קודש וזה גם בסדר.

או שלבן לא ידע **שתרח** חזר בתשובה והתכוון לומר שהשם הקדוש "**אלוקי אברהם**" יתבטל ח"ו עפ"ל בשתי שמות טומאה שהם אלוהי נחור ותרח, **ולא** פלא, שאחרי ירידה כזו, שלבן נפל מאמונה ביחוד ה', לשיתוף!! ומשיתוף חזר למקומו לעבוד רק עבודה זרה.

ויעקב אבינו עוד ניסה להציל ולטעון ללבן שהוא מזכיר רק את **פחד יצחק**, והתכוון להגיד **ללבן** דע לך שיראת שמים טהורה עומדת לעד, לא יראה מחמת שכר ועונש, אלא יראת הרוממות שגדלות ועוצמת בורא עולם שזה מהות "**פחד יצחק**".

ואתה לבן אם תקבל על עצמך מעכשיו יראת שמים טהורה מתוך יראת הרוממות מתוך שזכית לראות נבואה אמיתית בחלום, והייתי קרוב לי' ולעבודת ה' של יעקב אבינו במשך 22 שנה, ולהיות הסבא של כל שבטי קה, אם תדבק ביראה זו תתגבר על היצר שמנסה להפילך מחיזוקך, ותצליח בכל דרכיך.

אבל לבן לא התגבר ולא קיבל על עצמו לתקן עצמו ביראה טהורה בלי נגיעות של שכר ועונש, כי תאוות הממון שלו היו עוצמתיים כל כך שלא רצה לעבוד את ה' שלא על מנת לקבל שכר, ובסוף הפסיד הכל הכל!!!

ללמדנו **, שנותנים לאדם משמים הזדמנויות פז להתחזק ולפתוח דף חדש ולחיות נכון ובהצלחה את שארית חייו, אבל האדם ששקוע בתאוות קשות מנעוריו יהיה לו מאוד מאוד קשה לנצל את ההזדמנות הפז ולחזור בתשובה ולהתחזק, וגם אם הוא יתחזק רוב הסיכויים שהחיזוק לא יחזיק מעמד לאורך ימים, למרות שביראת שמים עצומה מתוך יראת הרוממות אפשר להתעלות למרות הכל!!!**

ולכן **, יהודי יקר אנא התגבר על התאוות ואל תתמכר לתאוות, כי הם יעצרו אותך כשתרצה להתקדם ולהתעלות, וכמה חבל שבגללם לא תצליח להתעלות אוי כמה כואב הלב, אוי כמה עצוב!!! זה להבדיל כמו שתקבל חדר מלא בדולרים ובגלל פזרנותך תשכח את הקוד ולא תצליח לעולם לפרוץ לחדר!!! אז קדימה תמיד ובכל מצב תרסן את התאוות ושלוט אתה בהם ולא הם בך, ובפרט בזמני חיזוק עליך לעקור מהשורש את התאוות בכדי שתצליח בהתעלות אמן ואמן.**

<u>כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך</u> – <u>ויישר כוח לתלמידי היקרים כיתה ד' ת"ת תורת אמת ב"ב התשפ"ז</u>

נשאלת השאלה א. מה יהיה אחרי שה' יקיים את מה שהבטיח ליעקב, אז ה' יעזוב אותו!? ב. מה פשר האריכות והכפילות "עד אשר אם עשיתי את אשר", שיהיה כתוב "עד שעשיתי מה שדיברתי לך"?

אלא יתכן שפעמיים "את" בא לרבות כל ההבטחות עד ביאת משיח צדקנו, שאז כבר לא צריך הגנה, וגם ההבטחות מתקיימות באופן מובטח מראש, או שזה כולל גם ימות המשיח וגם חיי העולם הבא.